

**Sprawozdanie z działalności
Powiatowego Centrum Pomocy
Rodzinie
w Grodzisku Mazowieckim
za okres
01.01.2024 r. – 31.12.2024 r.**

Opracowała: Katarzyna Dłuska

Grodzisk Mazowiecki, marzec 2025

SPIS TREŚCI

Wstęp	str. 3
I. Informacje ogólne	str. 5
II. Piecza zastępcza	str. 7
1. Rodzinna piecza zastępcza	str. 8
1) Środki finansowe przekazane rodzinom zastępczym w roku 2024	str. 8
2) Charakterystyka rodzin zastępczych na koniec 2024 roku	str. 11
a) Spokrewnione rodziny zastępcze	str. 13
b) Niezawodowe rodziny zastępcze	str. 14
c) Zawodowe rodziny zastępcze	str. 15
d) Rodzinny dom dziecka	str. 16
2. Instytucjonalna piecza zastępcza	str. 16
3. Wsparcie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą	str. 19
4. Zwrot wydatków za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	str. 20
5. Ośrodek Adopcyjny	str. 21
6. Realizacja ustawowych działań prowadzonych przez Zespół ds. Pieczy Zastępczej	str. 21
7. Efekty pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	str. 24
8. Informacja z realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Grodziskim na lata 2024-2026	str. 28
III. Specjalistyczne poradnictwo	str. 31
IV. Domy Pomocy Społecznej	str. 32
V. Środowiskowy Dom Samopomocy	str. 33
VI. Interwencja kryzysowa	str. 33
VII. Pomoc dla cudzoziemców	str. 34
VIII. Mieszkanie treningowe	str. 34
IX. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	str. 35
X. Rehabilitacja społeczna	str. 37
1. Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	str. 38
2. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	str. 38
3. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	str. 39
4. Dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych	str. 39
5. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania wtz	str. 49
6. Program „Aktywny Samorząd”	str. 40
7. Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”	str. 42
8. Program Zajęcia Klubowe w WTZ”	str. 43
9. Program „Mieszkanie dla Absolwenta”	str. 43
10. Program „Dostępne mieszkanie”	str. 44
XI. Przegląd Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych „Ogrody Integracji” ...	str. 44
XII. Przeciwdziałanie przemocy domowej	str. 45
XIII. Zamówienia publiczne	str. 46
XIV. Inne inicjatywy podejmowane w roku 2024	str. 47
XV. Potrzeby w zakresie pieczy zastępczej i pomocy społecznej	str. 50

WSTĘP

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest jednostką organizacyjną Powiatu. Utworzone zostało na mocy Uchwały Nr 30/99 Rady Powiatu Grodziskiego z dnia 25 marca 1999 roku. Realizuje zadania, wynikające z:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn.zm.),
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673),
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 917),
- innych przepisów szczególnych dotyczących jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Przedmiotem działania PCPR jest realizacja zadań powiatu, takich jak:

- opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- opracowanie i realizacja powiatowego programu pieczy zastępczej,
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa,
- organizowanie opieki w rodzinach zastępczych,
- zapewnienia opieki i wychowania dzieciom i młodzieży całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej,
- pokrywania kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu umieszczonych w pieczy zastępczej,
- udzielania wsparcia w usamodzielnieniu się osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- pomoc w integracji środowiskowej dla osób mających trudności w przystosowaniu się do życia,
- udzielanie pomocy osobom posiadającym status uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,
- umieszczanie w domach pomocy społecznej skierowanych osób,
- prowadzenie mieszkań chronionych oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży,

- prowadzenia ośrodków interwencji kryzysowej,
- szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu,
- doradztwa metodycznego dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu,
- terminowej i rzetelnej realizacji sprawozdawczości,
- sporządzania oceny zasobów pomocy społecznej,
- opracowywania i realizacji powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- opracowywania planów zadań i przekazywanie informacji z prowadzonej działalności na potrzeby samorządu województwa,
- dofinansowania: uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystyki osób niepełnosprawnych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, działań mających na celu likwidację barier architektonicznych i technicznych, rehabilitacji dzieci i młodzieży, kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- realizacji uchwał podjętych przez Radę Powiatu, Zarząd Powiatu w sprawach związanych z działalnością Centrum,
- współpracy z organizacjami rządowymi i pozarządowymi, stowarzyszeniami i fundacjami,
- podejmowania doraźnych działań wynikających z aktualnych potrzeb mieszkańców, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- zapewnienia mieszkańcom powiatu bieżących informacji dotyczących działalności Centrum, praw i przywilejów należnych osobom objętym jego działalnością.

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest realizacją ustawowego obowiązku zawartego w art. 112 ust 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.) oraz w art. 182 ust 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49). Zawarte w nim zostały informacje o realizowanych zadaniach, formach świadczonej pomocy społecznej, liczbie osób i rodzin objętych pomocą oraz kosztach finansowych poniesionych w związku z realizacją zadań, a także realizowanych programach.

I. INFORMACJE OGÓLNE

W roku 2024 zatrudnionych na umowę o pracę było 35 osób, z tego:

- 19 pracowników do obsługi zadań PCPR (w tym 1 osoba zatrudniona na 0,5 etatu do 31.08.2024 r.),
- 6 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (w tym 1 osoba zatrudniona na 0,5 etatu) oraz pedagog/psycholog zatrudniony na 0,75 etatu do 30.06.2024 r.,
- 10 osób w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Plan budżetowy PCPR na rok w 2024 został zatwierdzony na kwotę 12 287 958 zł, a wydatki ogółem zostały zrealizowane na poziomie 11 692 978,62 zł.

Struktura podziału środków finansowych ujętych w budżecie PCPR w roku 2024

	Środki planowane	Środki wydatkowane
PCPR	3 055 261,00 zł	2 918 977,88 zł
w tym: dodatek motywacyjny -pomoc społeczna	84 362,00 zł	78 688,43 zł
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	2 878 305,00 zł	2 806 040,55 zł
Rodziny zastępcze	3 831 827,40 zł	3 619 734,24 zł
w tym: dodatek motywacyjny -piecza zastępcza	38 294,40 zł	37 536,50 zł
Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”	31 545,00 zł	31 544,10 zł
Rehabilitacja zawodowa i społeczna PFRON oraz „Aktywny Samorząd”- Moduł I, II, Mieszkanie dla Absolwenta	164 320,00 zł	163 423,83 zł
Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	2 011 016,00 zł	1 843 891,11 zł
Pomoc dla cudzoziemców	181 529,00 zł	181 529,00 zł
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy	12 000,00 zł	11 999,31 zł
Fundusz Pomocy Ukrainie	38 988,00 zł	32 672,00 zł
Składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacone za osoby pobierające świadczenie z pomocy społecznej	540,00 zł	540,00 zł
Program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej	34 740,00 zł	34 740,00 zł
Dodatek motywacyjny dla rodzin zastępczych zawodowych oraz rodzinnego domu dziecka	21 540,60 zł	21 540,60 zł
Program „Silni Rodzice” w ramach ochrony zdrowia psychicznego	22 750,00 zł	22 750,00 zł
Dofinansowanie do zakupu licencji oprogramowania POMOST	3 596,00 zł	3 596,00 zł
Ogółem	12 287 958,00 zł	11 692 978,62 zł

Ponadto w ramach realizowanych programów pozyskano zewnętrzne środki finansowe, pozabudżetowe, w tym:

- 1) w ramach środków z Funduszu Solidarnościowego na program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – edycja 2024 otrzymano kwotę 1 608 814,38 zł, a wydatkowano kwotę 1 444 844,73 zł.
- 2) z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność” na realizację
 - w latach 2022-2026 programu „Mieszkanie dla absolwenta” przyznana/przekazana kwota wyniosła 109 543,00 zł . W roku 2023 środki zostały wykorzystane w kwocie 3 344,00 zł – wypłata w XII.2023 r. -1 wniosek osoby z niepełnosprawnością. W roku 2024 nadal realizowano 1 wniosek osoby niepełnosprawnej i w okresie I-XII wypłacona została kwota 39 124,75 zł, a koszty obsługi określone zostały na kwotę 2 123,00 zł;
 - w latach 2022-2025 programu „Dostępne Mieszkanie” przyznana/przekazana kwota wyniosła 82 454,00 zł. W roku 2023 środki te nie zostały wykorzystane ze względu na brak wniosków ze strony osób niepełnosprawnych. Również w roku 2024 nie było złożonych wniosków.
- 3) W ramach środków przekazanych przez PFRON na realizację programu „Aktywny Samorząd” - edycja 2023 (termin zakończenia edycji 2023 mijał 15 kwietnia 2024 r.) – kwota pozostała z 2023 roku na realizację zadania w 2024 roku wynosiła 226 382,14 zł:
 - wydatkowano na Moduł I – edycja 2023 – kwotę 93 363,90 zł.
 - wydatkowano na Moduł II – edycja 2023 – kwotę 115 406,00 zł.Niewydatkowane w ramach programu „Aktywny Samorząd” – edycja 2023 środki zostały zwrócone w dniu 10.04.2024 r.:
 - zwrot Moduł I – kwota 8 728,24 zł.
 - zwrot Moduł II – kwota 8 884,00 zł.W ramach umowy zawartej na realizację programu „Aktywny Samorząd” – edycja 2024 pozyskano środki w kwocie 560 533,00 zł (na Moduł I i Moduł II):
 - wydatkowano na Moduł I – edycja 2024 – kwotę 213 688,82 zł.
 - wydatkowano na Moduł II – edycja 2024 – kwotę 191 759,00 zł.Na realizację zadania w roku 2025 (Moduł I oraz Moduł II) pozostała kwota 155 085,18 zł.

W ramach zapewnienia pracownikom możliwości podnoszenia kompetencji w roku 2024 wzięli oni udział w następujących szkoleniach, kursach, warsztatach, konferencjach i seminariach:

- ✓ „e-Doręczenia w praktyce organów pomocy społecznej”;
- ✓ „Należności budżetowe i ich egzekucja w JSFP”;
- ✓ Szkolenie z obszaru bezpieczeństwa i reagowania na zamachy dla pracowników socjalnych PCPR w Grodzisku Mazowieckim;
- ✓ „Przeciwdziałanie stresowi i wypaleniu zawodowemu”;
- ✓ „Praca i komunikacja z trudnym klientem”;
- ✓ „Syndrom dziecka krzywdzonego – rozpoznanie, profilaktyka i przeciwdziałanie”;
- ✓ „Zaburzenie więzi emocjonalnych wśród dzieci przebywających w Domach Dziecka i rodzinach zastępczych”;
- ✓ „Na słowach się nie kończy – profilaktyka hejtu”;
- ✓ „Profilaktyka zachowań ryzykownych”;
- ✓ „Jak eliminować zachowania ryzykowne w obszarze przemocy domowej i uzależnień”;
- ✓ „Przemoc a zaginięcia i kryzysy suicydalne nastolatków”;
- ✓ „Przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci”;
- ✓ „Od interwencji do skutecznej pomocy, czyli jak wspierać rodzinę z problemem przemocy domowej”;
- ✓ „Budowanie z rodziną zastępczą współpracy, która wykracza poza rolę kontrolera”;
- ✓ „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży”.

II. PIECZA ZASTĘPCZA

Zgodnie z zapisami ustawowymi piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Organizowanie pieczy zastępczej należy do zadań powiatu. Zadania te Starosta Grodziski wykonuje za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wyznaczonego Zarządzeniem Nr 48/2011 Starosty Grodzkiego z dnia 29 listopada 2011 roku na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Grodzkim.

1. Rodzinna piecza zastępcza

W roku 2024 pod opieką Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie pozostawało 115 rodzin zastępczych a w nich 160 dzieci.

Struktura rodzin zastępczych w powiecie grodziskim w roku 2024

Forma pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodzina zastępcza spokrewniona	63	75
Rodzina zastępcza niezawodowa	49	61
Rodzina zastępcza zawodowa	2	12
Rodzinny dom dziecka	1	12
Ogółem	115	160

W trakcie roku sprawozdawczego w rodzinach zastępczych na terenie powiatu grodziskiego umieszczonych zostało 36 dzieci.

W okresie sprawozdawczym występowały zmiany w ilości rodzin zastępczych. Rozwiązano 24 rodziny (9 spokrewnionych, 15 niezawodowych), natomiast powstały 32 rodziny (11 spokrewnionych, 21 niezawodowych).

1) Środki finansowe przekazane rodzinom zastępczym w roku 2024

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań powiatu należy finansowanie działalności rodzin zastępczych. Ustawa zawiera wachlarz różnego rodzaju form wsparcia finansowego, który został przedstawiony w poniższej tabeli:

Świadczenia wypłacone rodzinom zastępczym na utrzymanie dzieci w 2024 roku

Rodzaj świadczenia	Kwota
Pokrycie kosztów utrzymania dziecka	1 738 141,09 zł
Dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	35 380,81 zł
Jednorazowy dodatek z tytułu przyjmowanego dziecka	18 100,00 zł
Środki finansowe na utrzymanie domu mieszkalnego RZZ	22 621,53 zł
Środki finansowe na utrzymanie domu mieszkalnego RDD	67 579,05 zł
Środki dofinansowanie do wypoczynku dziecka	6 800,00 zł
Świadczenie jednorazowe z tyt. zdarzeń losowych	1 500,00 zł
Świadczenie jednorazowe związane ze zdarzeniem mającym wpływ na jakość sprawowanej opieki	700,00 zł
Ogółem	1 890 820,48 zł

Zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinom zastępczym zawodowym i prowadzącym rodzinny dom dziecka przysługuje miesięczne wynagrodzenie oraz wsparcie w postaci osoby do pomocy w pracach gospodarskich i przy sprawowaniu opieki nad dziećmi.

W 2024 roku koszty te przedstawiały się następująco:

- koszty wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych i rodzin pomocowych z pochodnymi – **143 551,86 zł** (wzrost o 23% w stosunku do roku 2023);
- koszty wynagrodzenia prowadzącego rodzinny dom dziecka z pochodnymi – **101 827,27 zł** (wzrost o 39% w stosunku do roku 2023);
- koszty wynagrodzenia 1 osoby do pomocy w rodzinie zastępczej zawodowej oraz 2 osób w rodzinnym domu dziecka z pochodnymi wynosiły w 2024 roku – **169 461,72 zł** (wzrost o 140% w stosunku do roku 2023).

Dodatkowo z środków rządowych w okresie od 1 lipca 2024 do 31 grudnia 2024 roku wypłacono:

- dla 2 dzieci cudzoziemskich pozostających w rodzinie zastępczej świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w kwocie **11 318,76 zł**.
- dla 1 dziecka cudzoziemskiego pozostającego w rodzinie zastępczej wypłacono z Funduszu Pomocy Ukrainie – kwotę **17 424,00 zł**.

W ramach dotacji ze środków rządowych na dofinansowanie zadań powiatu z zakresu wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej wypłacone zostały dodatki motywacyjne wraz z pochodnymi:

- dla 2 rodzin zastępczych zawodowych – **14 360,40 zł**.
- dla 1 rodzinnego domu dziecka – **7 180,20 zł**.

Powiaty właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dzieci przed ich umieszczeniem w pieczy zastępczej, na podstawie zawartych porozumień, zobligowane były do zwrotu poniesionych kosztów.

W roku sprawozdawczym w 32 rodzinach zastępczych funkcjonujących na naszym terenie przebywało 38 dzieci pochodzących z innych powiatów. W roku 2024 Powiat Grodziski poniósł koszty opieki i wychowania tych dzieci w wysokości **394 818,65 zł**, co zostało zrefundowane przez powiaty pochodzenia.

Od 1 lutego 2024 roku zmianie uległa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która wprowadziła obowiązek refundacji przez powiat pochodzenia dziecka kosztów objęcia

rodziny opieką koordynatora. W związku z tym powiaty i miasta pochodzenia dzieci poniosły koszty na ten cel w wysokości **147 893,06 zł.**

Powiat/miasto pochodzenia dzieci przebywających w grodziskich rodzinach zastępczych

Powiat/miasto pochodzenia dziecka	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci
Pow. Bialski/Biała Podlaska	1	1
m. Kraków	1	1
Pow. karkonoski	1	1
Pow. kielecki	1	1
Pow. lubiński	1	1
Pow. międzychodzki	1	2
Pow. plocki	1	1
Pow. miński	1	1
Pow. pruszkowski	4	5
Pow. radomski	1	1
Pow. skarżyski	1	1
Pow. starowowolski	1	1
m. Warszawa	8	10
Pow. warszawski zachodni	3	5
Pow. wołomiński	2	2
Pow. żyrardowski	4	4
Razem	32	38

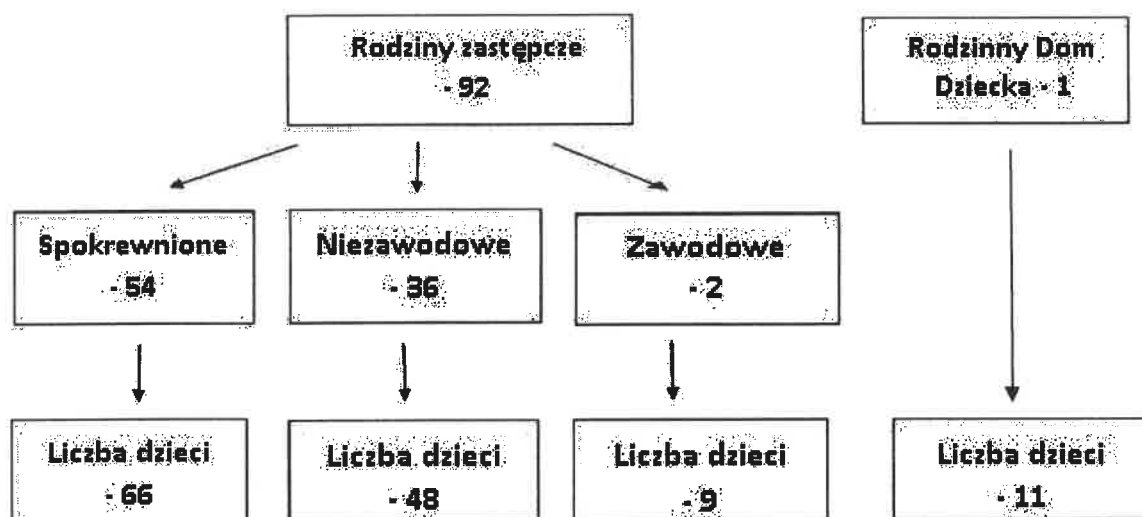
Analogicznie dzieci z terenu powiatu grodziskiego mieszkały w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, a powiat grodziski na mocy zawartych porozumień zobowiązany został do ponoszenia kosztów utrzymania tych dzieci. W roku sprawozdawczym w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów przebywało 20 dzieci. Na pokrycie ich kosztów utrzymania przekazana została kwota **288 442,20 zł.**, dofinansowanie do wypoczynku -1 600,00 zł., jednorazowe świadczenie związane z przyjęciem dziecka - 4 500,00 zł., koszty rodziny zastępczej zawodowej -19 840,11 zł., koszty RDD 10 375,80 zł., koszty lokalu RDD – 2 875,80 zł. a na koszty objęcia rodziny zastępczej opieka koordynatora kwota **49 478,64 zł.** Łącznie wydatkowano kwotę – **377 112,55 zł.**

Powiat/miasto umieszczenia dzieci z powiatu grodziskiego w rodzinach zastępczych

Powiat/miasto	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci
Pow. bialski	1	1
pow. białobrzegi	2	2
m. Łódź	1	1
Pow. mławski	1	1
Pow. opoczyński	1	1
Pow. piaseczyński	2	3
Pow. poznański	1	1
Pow. pruszkowski	1	1
m. Warszawa	3	3
Pow. warszawski zachodni	1	1
Pow. żyrardowski	3	5
Razem	17	20

2) Charakterystyka rodzin zastępczych na koniec 2024 roku

Na koniec okresu sprawozdawczego na terenie powiatu grodziskiego funkcjonowało 92 rodzin zastępczych, 1 rodzinny dom dziecka, w których łącznie przebywało 134 dzieci.



Głównymi przyczynami umieszczania dzieci w pieczy zastępczej było:

- uzależnienia rodziców – 54 dzieci (w tym 45 dzieci z powodu uzależnienia rodziców od alkoholu)
- bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych – 35 dzieci
- pólsieroctwa – 10 dzieci
- przemocy w rodzinie – 7 dzieci
- długotrwałej lub ciężkiej choroby co najmniej jednego z rodziców – 1 dziecko
- nieodpowiednich warunków mieszkaniowych – 1 dziecko
- sieroctwa – 6 dzieci
- niepełnosprawności rodzica – 1 dziecko
- z innych powodów (np. osadzenie w areszcie śledczym lub zakładzie karnym, dziecko małoletniej matki, dzieci cudzoziemskie, porzucenia itp.) – 15 dzieci

Okres pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej (stan na dzień 31.12.2024r.)

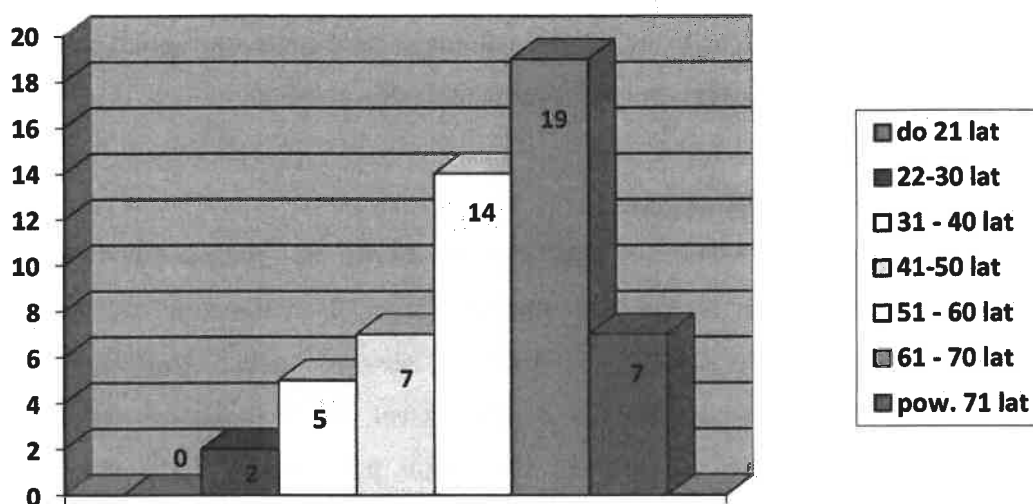
Rodzina zastępcza	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej					
	do 3 miesięcy	pow. 3 miesięcy do 6 miesięcy	pow. 6 miesięcy do 12 miesięcy	powyżej 1 roku do 2 lat	powyżej 2 lat do 3 lat	powyżej 3 lat
spokrewniona	4	1	10	11	2	38
niezawodowa	4	5	5	11	6	17
zawodowa	0	2	0	2	0	5
rodzinny dom dziecka	0	0	0	4	3	4
Łącznie	8	8	15	28	11	64

Z powyższego zestawienia wynika, że w stosunku do zdecydowanej większości dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej jest to pobyt długoterminowy. Spośród wszystkich dzieci przebywających w dniu 31.12.2024 roku w rodzinach zastępczych 40 % to osoby, których pobyt wynosi powyżej 3 lat. Natomiast już niemalże 60% z tych dzieci przebywa w pieczy zastępczej powyżej ustawowego okresu, który mają rodzice biologiczni do podjęcia działań i powrotu dziecka pod ich opiekę (18 miesięcy).

a) Spokrewnione rodziny zastępcze

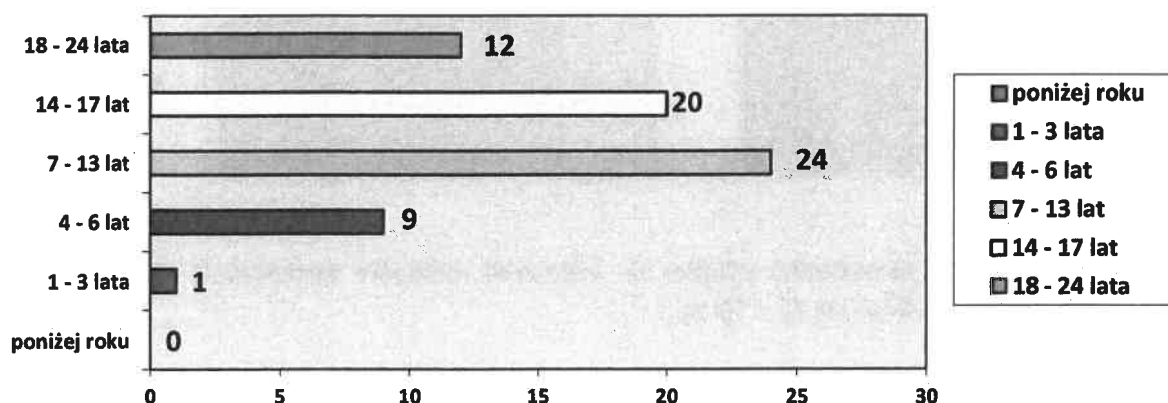
Na terenie Powiatu Grodziskiego na koniec 2024 roku funkcjonowały 54 spokrewnione rodziny zastępcze, spośród których 13 mieszka na wsiach. Większość tych rodzin wychowuje tylko jedno dziecko (45 rodzin). Istnieją też rodziny, w których przebywa dwoje dzieci (6 rodzin) oraz trzy spokrewnione rodziny zastępcze z trojgiem dzieci.

W 32 rodzinach dzieci wychowywane są przez osoby samotne, a 22 rodziny tworzą małżeństwa. Struktura wieku rodziców zastępczych (w przypadku małżeństw - wiek młodszego z rodziców) przedstawia poniższy wykres:



Zdecydowana większość wśród rodziców zastępczych w rodzinach spokrewnionych stanowią osoby w wieku 51-60 i 61-70 lat – 61,11 % wszystkich rodziców zastępczych spokrewnionych z dzieckiem.

Łącznie w spokrewnionych rodzinach zastępczych na koniec 2024 roku przebywało 66 dzieci, w tym: 34 dziewczynki. Strukturę wiekową dzieci przedstawia poniższy wykres:



Największą grupę dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej stanowią osoby powyżej 7 roku życia. Osoby w przedziale wiekowym 14-17 lat stanowią 30,3 %. Troje dzieci to sieroty. Z kolei 12 osób przebywających w pieczy zastępczej to osoby pełnoletnie. Mogą oni przebywać w rodzinie zastępczej nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia.

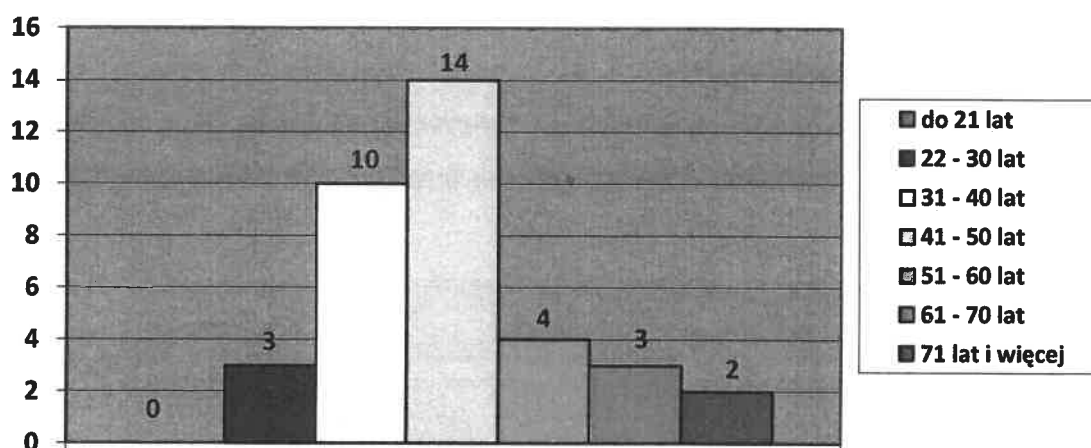
Sześcioro dzieci posiada orzeczenie o niepełnosprawności (wydane przez Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności).

W całym 2024 roku 15 dzieci zostało po raz pierwszy umieszczone w pieczy zastępczej i opiekę nad nimi przejęły osoby im bliskie, czyli spokrewnieni rodzice zastępczy.

Dwoje wychowanków poniżej 18 roku życia opuściło rodzinną pieczę zastępczą w ciągu omawianego roku i powróciło do rodziny naturalnej. Siedmiu osób pełnoletnich zdecydowało o opuszczeniu rodziny zastępczej i podjęciu samodzielnego życia.

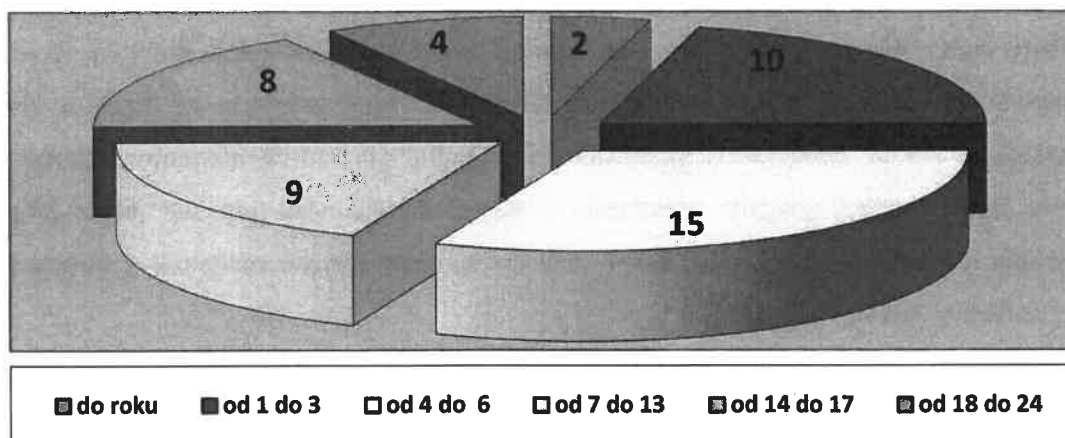
b) Niezawodowe rodziny zastępcze.

Na terenie Powiatu Grodzkiego na dzień 31 grudnia 2024 funkcjonowało 36 niezawodowych rodzin zastępczych, spośród których 9 zamieszkuje wsie. Większość rodzin wychowuje tylko jedno dziecko (25 rodzin). Dziesięć rodzin wychowuje po dwoje dzieci, natomiast jedna rodzina funkcjonuje z trójką dzieci. W 23 rodzinach niezawodowych dzieci wychowywane są przez małżeństwa, 13 rodzin prowadzonych jest przez osoby samotne, w tym 1 to rodzina cudzoziemska. Strukturę wieku rodziców zastępczych (w przypadku małżeństw - wiek młodszego z rodziców) przedstawia poniższy wykres:



Z powyższego zestawienia wynika, że większość rodziców zastępczych (38,89 %) to osoby w przedziale wiekowym 41 – 50 lat.

W niezawodowych rodzinach zastępczych przebywa łącznie 48 dzieci, w tym 21 dziewczynek. Strukturę wiekową małoletnich przedstawia poniższy wykres:



Najbardziej liczną grupę spośród osób umieszczonych w niezawodowych rodzinach zastępczych stanowią osoby w przedziale wiekowym: 4-6 lat – 31,25 %. Osoby, które osiągnęły już pełnoletność stanowią 8,33 % ogółu przebywających w niezawodowych rodzinach zastępczych. Troje dzieci to sieroty i troje dzieci to cudzoziemcy.

Pięcioro dzieci posiada orzeczenie o niepełnosprawności (wydane przez Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności). W roku 2024 dziewiętnaście dzieci po raz pierwszy umieszczono w niezawodowych rodzinach zastępczych.

Jedenaścioro wychowanków poniżej 18 roku życia opuściło rodzinę zastępczą, z czego czworo zostało adoptowanych, pięcioro opuściło rodzinę zastępczą z powodu zmiany formy pieczy zastępczej oraz dwoje dzieci powróciło do rodziny naturalnej. Spośród osób pełnoletnich dwie osoby podjęły decyzję o opuszczeniu pieczy zastępczej.

c) Zawodowe rodziny zastępcze.

Na terenie Powiatu Grodziskiego w okresie sprawozdawczym funkcjonowały dwie zawodowe rodziny zastępcze, z czego dwie mieszkające na wsi.

W jednej rodzinie przebywa czworo dzieci, a druga rodzina ma pod opieką pięcioro dzieci. Wszystkie rodziny prowadzone są przez małżeństwa. W przedziale wiekowym 41 – 50 lat funkcjonuje jedna rodzina a w przedziale 51-60 lat funkcjonuje druga rodzina.. Łącznie w zawodowych rodzinach zastępczych przebywa dziewięcioro dzieci – sześcioro to chłopcy. W przedziale 1-3 jedno dziecko, 4-6 troje dzieci, 7-13 dwoje dzieci, 14-17 jedno dziecko oraz dwóch pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

d) Rodzinny dom dziecka.

Na terenie Powiatu Grodziskiego w okresie sprawozdawczym funkcjonował jeden rodzinny dom dziecka. Prowadzony przez małżeństwo. W przedziale wiekowym 41 – 50 lat. Przebywa tam jedenaścioro dzieci – siedmiu chłopców i cztery dziewczynki. Pięcioro dzieci jest w przedziale 4-6 lat, sześcioro w przedziale 7-13. Żadne spośród wymienionych dzieci nie jest sierotą. Dwoje dzieci posiada orzeczenie o niepełnosprawności (wydane przez Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności). Jedno dziecko opuściło pieczę zastępczą – umieszczone w innej rodzinnej pieczy zastępczej.

Analizując problemy rodzin zastępczych stwierdzić należy, że często do tej formy pieczy zastępczej trafiają dzieci pochodzące z rodzin o niskim statusie społecznym, dysfunkcyjnym, posiadające liczne deficyty rozwojowe i opiekuńczo-wychowawcze oraz różnego rodzaju zaburzenia. Doświadczenia z domu rodzinnego, pozostawiają efekty w postaci różnorodnych problemów, z jakimi muszą się zmierzyć zarówno rodzice zastępczy jak i dzieci. Czynniki te w znacznym stopniu wpływają na występowanie trudności w funkcjonowaniu zarówno w rodzinie zastępczej jak i szkole, są przyczyną trudności w nauce, w relacjach społecznych. Ponadto odczuwalny jest kryzys rodzinnej pieczy zastępczej. Coraz bardziej brakuje rodzin zastępczych, nie tylko w powiecie grodziskim, ale także na terenie całego kraju. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie podejmuje różnego rodzaju działania skierowane na pozyskanie nowych rodzin zastępczych, a także na wsparcie już istniejących. Wśród nich można wymienić:

- kampanie informacyjne (banery, strony internetowe Powiatu i PCPR, facebook)
- szkolenia, warsztaty, spotkania z elementami grupy wsparcia
- wsparcie finansowe.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza

W sytuacji braku możliwości umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub innych ważnych względów sąd umieszcza dziecko w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W stosunku do dzieci z powiatu grodziskiego takie rozstrzygnięcia sądów również zapadały.

W roku 2024 w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 62 dzieci z terenu powiatu grodziskiego. Na koniec okresu sprawozdawczego liczba osób umieszczonych w placówkach wynosiła 45. W trakcie roku instytucjonalną pieczę zastępczą opuściło łącznie 17 osób, co stanowi 27,42% ogółu przebywających w placówkach, a wśród nich:

- 7 osób pełnoletnich, które postanowiły założyć własne gospodarstwo domowe
- 8 wychowanków, którzy powrócili pod opiekę rodziny biologicznej
- 2 wychowanków zmieniło formę pieczy zastępczej na rodzinną.

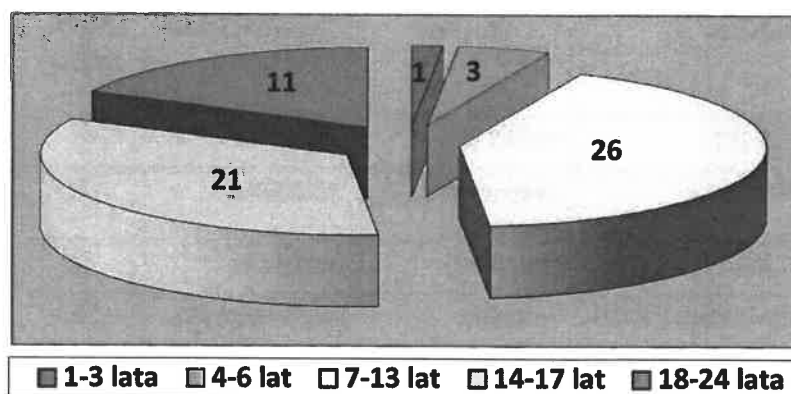
Placówki pobytu dzieci z powiatu grodzkiego w 2024 roku (stan na 31.12.2024r.)

Placówka	Powiat	Typ placówki	Liczba dzieci	Miesięczny koszt jednostkowy
POW Siedlce (SOS)	siedlecki	rodzinna	1	5 100,00 zł
POW RDD Wiktorów	warszawski zachodni	rodzinna	1	6 316,00 zł
POW Kraśnik (SOS)	kraśnicki	rodzinna	6	5 100,00 zł
Dom Młodzieży Lublin (SOS)	lubelski	socjalizacyjna	1	4 600,00 zł
POW Łaziska	szydlowiecki	socjalizacyjna	3	10 344,00 zł
POW Tuligłowy	krasnostawski	rodzinna	5	5 927,83 zł
POW Tuligłowy	krasnostawski	rodzinna	2	5 201,96 zł
POW Wyrzęby-Podawce	sokołowski	socjalizacyjna	2	7 564,00 zł
POW Sochaczew	sochaczewski	socjalizacyjna	1	7 955,00 zł
RPOT Jarosław	jarosławski	regionalna	3	10 297,40 zł
RPOT Kraszewo Czubaki	płoński	regionalna	2	5 113,45 zł
DD „Nasza Chata”	m. Przemyśl	socjalizacyjna	1	7 051,40 zł
POW Wólka Grodziska	grodziski	socjalizacyjna	13	6 380,00 zł
POW w Kowalewie	mławski	socjalizacyjna	3	7 735,56 zł
Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny w Otwocku	MCPS W-wa	interwencyjna	1	7 674,59 zł

Na terenie powiatu grodzkiego funkcjonuje jedna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu socjalizacyjnego. Jest ona prowadzona przez Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży „Inspiracja” w Wólce Grodzkiej. Placówka przeznaczona jest dla 14 dzieci. Zarządzeniem Starosty Grodzkiego średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w tej placówce na rok 2024 ustalony został na kwotę 6 380,00 zł. Całkowity koszt funkcjonowania placówki w roku sprawozdawczym wyniósł 1 289 555,80 zł.

Ze względu na niewystarczającą liczbę miejsc w placówce w Wólce Grodzkiej dzieci z terenu powiatu grodzkiego w roku 2024 umieszczane były również w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego oraz rodzinnego na terenie innych powiatów/miast oraz w placówkach specjalistycznych prowadzonych przez samorządy wojewódzkie.

Większość osób przebywających w 2024 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej to dzieci i młodzież powyżej 14 roku życia – 26 osób, co stanowi 41,93% wszystkich przebywających w placówkach. Jedenaście osób ukończyło 18 lat. Podział dzieci ze względu na wiek przedstawia poniższy wykres:



W instytucjonalnej pieczy zastępczej w roku 2024 przebywało 10 małoletnich, którzy nie ukończyli 10 lat. Jeden z nich został umieszczony na koniec roku sprawozdawczego w rodzinnej formie pieczy zastępczej, dwoje przebywa w rodzinnej instytucjonalnej formie pieczy, dwoje ze względu na stan zdrowia przebywa w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, dwoje w placówce opiekuńczo-wychowawczych ze względu na pobyt ze starszym rodzeństwem. Dwoje powróciło do rodziców biologicznych, a jedno zostało umieszczone w Interwencyjnym Ośrodku Preadopcyjnym w Otwocku.

Podobnie jak w przypadku dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zdecydowana większość osób przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej została umieszczona ponad 3 lata temu. Dotyczy to 41,93% wszystkich przebywających w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej.

Okres pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Okres pobytu	Liczba osób przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w roku 2024
do 3 miesięcy	4
powyżej 3miesięcy do 6 miesięcy	1
powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	8
powyżej 12 miesięcy do 2 lat	15
powyżej 2 lat do 3 lat	8
powyżej 3 lat	26

Za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej powiat grodziski poniósł koszty w wysokości 3 954 273,35 zł.

3. Wsparcie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu przysługują (pod pewnymi warunkami) świadczenia na:

- kontynuowanie nauki
- usamodzielnienie
- zagospodarowanie

oraz udziela się im pomocy w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków mieszkaniowych
- zatrudnienia.

Dla osób usamodzielnianych, które opuściły rodziny zastępcze przyznana została pomoc finansowa w łącznej wysokości **141 904,00 zł**.

Dla osób usamodzielnianych, które opuściły placówki opiekuńczo-wychowawcze przyznano pomoc finansową w wysokości **141 323,00 zł**.

Świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków w 2024 roku

Rodzaj świadczenia	po opuszczeniu rodziny zastępczej		po opuszczeniu placówki	
	liczba osób	kwota	liczba osób	kwota
na kontynuowanie nauki	19	125 655,00 zł	19	122 364,00 zł
na usamodzielnienie	5	16 249,00 zł	2	18 959,00 zł
na zagospodarowanie	0	0,00 zł	0	0,00 zł

W roku 2024 rodziny zastępcze opuściło 12 wychowanków, natomiast instytucjonalną formę pieczy zastępczej – trzy osoby (pełnoletnie osoby założyły własne gospodarstwo domowe).

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie udzielali wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych oraz placówek także w formie niepieniężnej. Koordynatorzy pełnili funkcję opiekuna usamodzielniania dla 3 wychowanków.

Wsparcie otrzymywane ze strony pracowników Zespołu ds. Pieczy Zastępczej polegało na udzielaniu wskazówek, wsparciu emocjonalnym oraz pomocy:

- w modyfikacji indywidualnych planów usamodzielniania
- w sporządzaniu pism urzędowych i wniosków do sądu
- w wypełnianiu wniosków o przydział lokalu z zasobów gminy.

4. Zwrot wydatków za pobyt dziecka w pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła obowiązek ponoszenia odpłatności za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej po 01 stycznia 2012 roku zarówno na rodziców dziecka, jak i na gminę pochodzenia dziecka.

Rodzice biologiczni wysokość odpłatności mają ustalaną w decyzji administracyjnej po przeprowadzeniu postępowania i zbadaniu ich indywidualnej sytuacji życiowej. W roku sprawozdawczym rodzice biologiczni czworga dzieci zostali obciążeni, decyzjami administracyjnymi, odpłatnością za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej. Wpłat dokonano na kwotę 2 154,85 zł. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi postępowania egzekucyjne w stosunku do 4 rodziców biologicznych dotyczące zaległości w ponoszeniu opłaty za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej. Łączna kwota należności od rodziców biologicznych za odpłatność za dzieci wynosi (według stanu na 31.12.2024r.):

- 94.084,76 zł – należność główna wraz z kosztami upomnienia (należności wymagalne);
- 3.240,00 zł – należność główna, której termin płatności został określony na rok 2025 (należność niewymagalna);
- 13.033,53 zł łączna kwota odsetek.

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go w pieczy ponosi wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie/średnich miesięcznych wydatków na dziecko w placówce - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie/średnich miesięcznych wydatków na dziecko w placówce - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie/średnich miesięcznych wydatków na dziecko w placówce - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W roku 2024 z poszczególnych gmin z terenu powiatu grodziskiego otrzymaliśmy zwrot wydatków w łącznej wysokości 2 040 123,38 zł.

Wysokość wydatków poniesionych przez gminę za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej wynosi 728 941,92 zł, a wysokość poniesionych przez gminę za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej wynosi 1 311 181,46 zł.

5. Ośrodek Adopcyjny

Od wielu lat Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim współpracuje z Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym w Warszawie (WOA). Przedstawiciel Ośrodka Adopcyjnego bierze udział w spotkaniach Zespołów ds. Oceny Sytuacji Dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

W roku sprawozdawczym zgłoszono do WOA 19 dzieci, które miały uregulowaną sytuację prawną. Wspólne działania Ośrodka Adopcyjnego i Zespołu ds. Pieczy Zastępczej spowodowały, że czworo dzieci zostało przysposobionych, natomiast dziewięć pozostaje w procedurze adopcyjnej.

6. Realizacja ustawowych działań prowadzonych przez Zespół ds. Pieczy Zastępczej

W ramach struktury organizacyjnej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie funkcjonuje Zespół ds. Pieczy Zastępczej.

Do zadań prowadzonych przez Zespół ds. Pieczy Zastępczej należy:

- 1) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz wsparcie usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej;
- 2) tworzenie warunków do powstania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych; organizowanie szkoleń i innych działań na rzecz rodzin.

Zadanie to realizowane jest poprzez informowanie zainteresowanych o specyfice rodzicielstwa zastępczego, poprzez umieszczenie informacji w:

- siedzibie Centrum,
- audycje w lokalnym radio,
- banery promujące rodzicielstwo zastępcze,
- zamieszczenie informacji na stronie internetowej PCPR, Powiatu Grodzkiego oraz w mediach społecznościowych,

a także:

- kwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej i zawodowej rodziny zastępczej; kwalifikowanie kandydatów wymaga przeprowadzenia diagnozy psychologicznej i pedagogicznej w zakresie stworzenia właściwego środowiska życia rodzinnego dla przyjmowanego dziecka, motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz kompetencji rodzicielskich,
- gromadzenie niezbędnej dokumentacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,

- przeprowadzanie badań psychologicznych,
- prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej,
- wydawanie na zlecenie Sądu opinii o spełnianiu przez kandydatów na rodziny zastępcze warunków i oceny ich predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,
- przeprowadzenie szkoleń i warsztatów dla kandydatów oraz funkcjonujących już rodzin zastępczych;
 - W roku sprawozdawczym przeprowadzono szkolenie PRIDE – Rodzinna Opieka Zastępcza przygotowujące kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej (w szkoleniu tym biorą udział także kandydaci na rodziny pomocowe). W 2024 r. wydano 13 zaświadczeń kwalifikacyjnych dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, z czego: 8 kandydatów brało udział w szkoleniu prowadzonym przez tutejsze Centrum (2 to małżeństwa a 4 to osoby indywidualne), 3 osoby były zakwalifikowane do szkolenia organizowanego na terenie innego powiatu, 2 osobom wydano zaświadczenia kwalifikacyjne natomiast szkolenia odbywały w latach poprzednich (to osoby indywidualne).
 - Zorganizowanie grupowych spotkań dla rodziców zastępczych o charakterze wspierającym (grupa licząca 8 osób).
 - Zorganizowano szkolenia i warsztaty dla rodziców zastępczych:
 - ✓ Pozytywna dyscyplina – udział wzięło 34 osoby;
 - ✓ „Rodzicielstwo zastępcze – budowanie relacji w rodzinie zastępczej i z rodzicami biologicznymi” – udział wzięło 16 osób;
 - ✓ „Silni rodzice – program wsparcia rodziców dzieci z zaburzeniami psychicznymi” – udział wzięło 4 rodziców zastępczych.

3) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych

Powiat grodziski zleca prowadzenie tego zadania w ramach konkursu ofert na realizację zadania publicznego. Od 01 stycznia 2018 roku zadanie to realizowane jest przez Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży w Grodzisku Mazowieckim. Umowa została podpisana na okres 5 lat. Kolejna umowa została zawarta w dniu 28 grudnia 2022 r. i obowiązuje od 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2025 r.

4) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej

Wsparcie dla rodzin zastępczych i przebywających w nich dzieci organizowane było poprzez:

- zatrudnianie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej świadczących bezpośrednie wsparcie dla rodziców zastępczych i dzieci;
- specjalistyczne poradnictwo zarówno dla rodziców zastępczych, jak i dzieci;

- prowadzenie grupy na Facebooku dla rodzin zastępczych, celem wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy rodzicami zastępczymi wzajemnie oraz pomiędzy PCPR a rodzicami zastępczymi;

- spotkania integracyjne i szkolenia.

5) współpraca ze środowiskiem lokalnym, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz organizacjami pozarządowymi - zadanie to realizowane było przez bieżące kontakty głównie telefoniczne z pracownikami ośrodków pomocy społecznej (asystenci rodziny, pracownicy socjalni), kuratorami sądowymi, nauczycielami i pedagogami/psychologami szkolnymi itp.

6) przekazywanie właściwemu ośrodkowi adopcyjnemu informacji i dokumentacji dotyczących dzieci z uregulowaną sytuacją prawną oraz informacji o przebiegu pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

7) realizacja 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej;

W roku 2024 Rada Powiatu przyjęła do realizacji Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026.

Należy nadmienić także, że w roku 2024 dla wszystkich rodzin i dzieci z pieczy zastępczej udało się zorganizować Piknik Rodzinny z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego oraz spotkanie świąteczne z Mikołajem, a także z okazji Dnia Dziecka dla dzieci w pieczy zastępczej zakupiono bilety do kina . Ponadto zorganizowane zostały:

- warsztaty wielkanocne dla dzieci w pieczy zastępczej,
- warsztaty kulinarne w okresie ferii zimowych dla dzieci z pieczy zastępczej,
- we współpracy przy projekcie społecznym „Szlachetna Paczka” zorganizowano dla wybranych rodzin zastępczych pomoc rzeczową,
- dla rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej zorganizowane zostały warsztaty umiejętności wychowawczych (9 uczestników).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim wprowadziło wiele rozwiązań, które mają sprzyjać rozwojowi i wsparciu już istniejących rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych oraz tworzeniu nowych form pieczy zastępczej.

Zadania te realizuje Zespół ds. Pieczy Zastępczej, którego strukturę przedstawia poniższy wykres:



Większa część Zespołu to osoby zatrudnione w ramach umowy o pracę w wymiarze pełnego etatu (kierownik, koordynatorzy (jeden z nich pracuje w ramach cywilno-prawnej), pracownik socjalny), natomiast od połowy zeszłego roku nie jest obsadzony etat psychologa. Brak psychologa powoduje bardzo duże utrudnienia w funkcjonowaniu Zespołu Pieczy Zastępczej, a także uniemożliwia udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym oraz dzieciom. PCPR podejmuje działania w celu pozyskania psychologa (ogłoszenia na stronie internetowej PCPR, w mediach społecznościowych, w tym na stronach dedykowanych psychologom).

W roku sprawozdawczym wszystkie funkcjonujące na terenie powiatu grodziskiego rodziny zastępcze zostały objęte wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

7. Efekty pracy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej

W 2024 roku w Zespole ds. Pieczy Zastępczej pracowało 8 koordynatorów, którzy zgodnie z zapisami ustawy przedłożyli roczne sprawozdania z efektów swojej pracy. Zgodnie z nimi w okresie sprawozdawczym wykonano:

- 111 plany pomocy dziecku i 46 modyfikacji planów;
- 195 ocen sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej do właściwych sądów;
- 29 ocen rodzin zastępczych;
- monitorowanie potrzeb, wsparcie, sporządzanie wniosków i pism z 6 pełnoletnimi wychowankami pozostającymi na kontynuacji nauki;
- udzielono pomocy w sporządzaniu 8 Indywidualnych Programów Usamodzielnienia oraz 5 modyfikacjach Indywidualnych Programów Usamodzielnienia;
- 9 wskazań opiekunów usamodzielnienia;
- zgłoszono 19 dzieci do Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego w Warszawie;
- 17 ocen do Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego w Warszawie;
- 11 opinii do Sądów Rejonowych dot. kandydatów na rodziców zastępczych;

- 14 wniosków do sądów rejonowych o pozbawienie władzy rodzicielskiej rodziców biologicznych lub wydanie zarządzeń dot. sytuacji prawnej dzieci przebywających w rodzinach zastępczych;
- 7 wniosków o ustalenie opiekunów prawnych
- 1 wniosek do sądu rejonowego o rozszerzenie uprawnień rodzin zastępczych (decydowanie o sprawach zdrowotnych, edukacyjnych);
- 11 innych pism do sądów dla rodzin zastępczych (np.: wniosek o przyznanie alimentów, ich podwyższenie, udzielenie zgody na wydanie paszportu i inne);
- 74 inne pisma do sądu w sprawie rodziny zastępczej i dzieci w niej umieszczonych;
- skierowano 27 rodziców zastępczych do psychologa w celu uzyskania opinii psychologicznej;
- skierowano 105 dzieci na konsultacje do psychologa/pedagoga;
- koordynatorzy brali udział w 88 spotkaniach dzieci przebywających w rodzinach zastępczych z rodzicami biologicznymi lub innymi członkami rodziny naturalnej;
- odbyło się 30 spotkań Zespołu ds. Pieczy Zastępczej dot. oceny sytuacji dziecka;
- 12 wyjazdów - przewóz dzieci do instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej;
- skierowano 33 rodziców zastępczych do lekarza w celu uzyskania zaświadczenia lekarskiego o zdolności do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- 30 wniosków o niekaralność rodziców zastępczych;
- 170 wystąpień o opinie do szkół/przedszkoli w sprawie dzieci przebywających w rodzinach zastępczych;
- 96 wystąpień o opinie do jednostek pomocy społecznej dot. rodziców biologicznych dzieci przebywających w rodzinach zastępczych;
- 29 opinii do wniosków o pomoc dla rodzin zastępczych (np.: dofinansowanie wypoczynku dla dzieci, zatrudnienie pomocy domowej i inne) oraz o pomoc dla pełnoletnich wychowanków (np.: zagospodarowanie, usamodzielnienie);
- skierowano 34 dzieci do psychologa lub pedagoga w celu przeprowadzenia diagnozy psychofizycznej.

Ponadto koordynatorzy:

- zgłosili 2 rodziny do akcji „Szlachetna Paczka” oraz 44 dzieci przystąpiło do akcji „Choinka Pełna Marzeń”;
- pełnili funkcję kuratora dla osoby nieznanej z miejsca pobytu dla 4 osób;
- pełnili funkcję opiekuna usamodzielniania dla 2 osób pełnoletnich;
- uczestniczyli w rozprawach sądowych;

- przygotowali i przeprowadzili Piknik z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, spotkanie Mikołajkowe oraz warsztaty Wielkanocne dla dzieci z rodzin zastępczych oraz warsztaty kulinarne w okresie ferii zimowych;
- podejmowali działania na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego;
- opracowali wniosek do Fundacji E&Y w celu pozyskania środków finansowych na promocję rodzicielstwa zastępczego w powiecie;
- opracowali wniosek w ramach konkursu „Zrozumieć Dziecko – lokalnie 2024” w wyniku, którego zostały przyznane środki na realizację tego szkolenia;
- przygotowali plakat, ulotki, broszury dotyczące rodzicielstwa zastępczego do wykorzystania odnośnie promocji rodzicielstwa zastępczego, uczestniczyli w dniu otwartym dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- zorganizowali wyjazd dzieci na kolonie w ramach programu „Pogodne Lato” dla 43 uczestników w tym 11 dzieci z rodzin zastępczych i 7 dzieci z placówki opiekuńczo - wychowawczej;
- prowadzili ewidencję opiekunów tymczasowych małoletnich obywateli Ukrainy (wizyty w miejscu ich zamieszkania, kontakt na terenie Centrum m.in. w celu pozyskania informacji na temat potrzeb);
- przeprowadzali wizyty domowe u kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- wprowadzali dane rodzin zastępczych i dzieci do rejestru pieczy zastępczej prowadzonego przez ministra ds. rodziny;
- podnosili kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej koncentrowali swe działania na wsparciu rodziców zastępczych oraz dzieci przebywających w ich domach. Natomiast współpracę z rodzicami biologicznymi zajmował się pracownik socjalny.

W roku sprawozdawczym pracownik socjalny podjął takie działania jak:

- przygotowanie 56 decyzji administracyjnych dotyczących ustalenia odpłatności od rodziców biologicznych, w tym:
 - 3 decyzje w sprawie wygaśnięcia postępowania,
 - 2 decyzje w sprawie ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej: w tym 2 decyzje o ustaleniu opłaty w całości,
 - 2 decyzje w sprawie zmiany opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej,
 - 1 decyzja w sprawie odmowy rozłożenia na raty zadłużenia i wstrzymania naliczania odsetek od zadłużenia za pobyt dziecka w pieczy zastępczej,
 - 48 decyzji w sprawie odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

- współpraca z ośrodkami pomocy społecznej odpowiednimi dla miejsca zamieszkania rodziców biologicznych celem ustalenia ich sytuacji życiowej;
- korespondencja z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, w których przebywają dzieci z terenu powiatu grodziskiego;
- korespondencja z instytucjami, organami, zakładami (np. zakłady karne, ZUS, PUP, Poradnia Leczenia Uzależnień, zakładami pracy) w sprawach dotyczących rodziców biologicznych;
- wystąpienia do sądów o ustalenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej;
- występowanie do sądu z wnioskami o wyznaczenie przedstawiciela dla osoby nieobecnej celem reprezentowania jej w postępowaniu administracyjnym (w 2024 roku skierowano do sądów 1 wniosek i 1 o zmianę przedstawiciela);
- zastępowanie przed sądami Dyrektora PCPR w sprawach dotyczących alimentów z powództwa małoletnich przebywających w pieczy zastępczej przeciwko rodzicom biologicznym;
- prowadzenie pracy socjalnej z rodzicami biologicznymi dotyczącej podjęcia przez nich działań zmierzających do poprawy ich sytuacji życiowej, utrzymywania kontaktu z dziećmi, korzystania z pomocy specjalistów w PCPR oraz innych instytucjach;
- prowadzenie pracy socjalnej z rodzicami biologicznymi w sprawach obowiązków rodzicielskich, w tym partycypowania w kosztach utrzymania dzieci (w 2024 roku podpisano 3 umowy i 2 aneksy z rodzicami biologicznymi);
- wygaszanie decyzji administracyjnych (3 decyzje);
- udział w spotkaniach Zespołu ds. Pieczy Zastępczej;
- codzienna współpraca z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej;
- kontrola i wsparcie wychowanków zamieszkujących w mieszkaniu treningowym.

Analogicznie, zatrudnieni w Zespole specjaliści – psycholog i pedagog/psycholog zajmowali się wsparciem rodziców zastępczych i dzieci z ich rodzin w codziennym funkcjonowaniu, rozwiązywaniu trudności i problemów, wskazywaniem możliwości uzyskania dalszego wsparcia itp. W okresie sprawozdawczym większość rodzin zastępczych odbyło co najmniej jedną konsultację u specjalisty.

Praca z rodzicami zastępczymi i dziećmi przebywającymi w ich rodzinach dotyczyła głównie:

- ✓ udzielania wsparcia psychologicznego/pedagogicznego rodzicom w celu zachowania i wzmocnienia ich kompetencji wychowawczych (głównie występujące problemy to: trudności wychowawcze, problemy w relacji rodzic zastępczy – dziecko, konflikty pomiędzy rodzicami zastępczymi a rodzicami biologicznymi, zaniedbania rozwojowe, dysfunkcje, zaburzenia, nieumiejętność tworzenia więzi emocjonalnych);

- ✓ prowadzenie rozmów psychoedukacyjnych z dziećmi (trudności w nawiązaniu relacji z otoczeniem, problemy w rozpoznawaniu własnych emocji i uczuć, problemy szkolne, odrzucenia, samotności w grupie, relacji rodzinnych, problemy zdrowia psychicznego – niska i/lub nieadekwatna samoocena, problemy w nawiązywaniu i rozpoznawaniu własnych emocji i uczuć);
- ✓ corocznych konsultacji dzieci z rodzin zastępczych z psychologiem/pedagogiem;
- ✓ udział w spotkaniach dzieci z rodzicami biologicznymi;
- ✓ sporządzanie diagnozy psychofizycznej dzieci trafiających do rodzin zastępczych;
- ✓ konsultacje psychologiczne dla rodziców zastępczych;
- ✓ udział w spotkaniach Zespołu ds. Oceny Sytuacji Dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych;
- ✓ wydawanie opinii w sprawach motywacji i predyspozycji kandydatów/pełniących funkcję rodzin zastępczych;
- ✓ spotkania indywidualne dla osób potrzebujących wsparcia, w kryzysie;
- ✓ wsparcie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Ponadto psycholodzy podejmowali takie działania jak:

- ✓ motywowanie rodziców biologicznych do podejmowania działań zmierzających do powrotu dzieci pod ich opiekę;
- ✓ współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka, m.in. szkoły, sądy, kuratorzy, pracownicy socjalni i asystenci;
- ✓ udział w audycjach radiowych dotyczących rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach zastępczych.

8. Informacja z realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Grodziskim na lata 2024-2026

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązkowym zadaniem powiatu jest tworzenie i realizacja 3-letnich programów rozwoju pieczy zastępczej. Rada Powiatu Grodziskiego Uchwałą Nr 572/LXVII/24 z dnia 28 marca 2024 r. przyjęła *Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Grodziskim na lata 2024-2026*.

Jako cel główny wskazano „*Rozbudowywanie i wspieranie istniejącego systemu pieczy zastępczej na terenie powiatu grodziskiego*”.

Do realizacji celu głównego przyczynić się mają cele operacyjne. W poniższej tabeli wskazano je oraz wskaźniki realizacji celów osiągnięte w 2024 roku.

CEL: POMOC RODZINOM NATURALNYM PRZEŻYWAJĄCYM TRUDNOŚCI W OPIECE NAD DZIEĆMI		
Cel operacyjny	zadania	wskaźniki realizacji celu
1. Udzielanie pomocy rodzinie w powrocie dzieci z pieczy zastępczej	1. Ścisła współpraca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z asystentami rodziny biologicznej, w tym uzgadnianie zapisów planu pomocy dziecku pod kątem kontaktów z rodziną biologiczną 2. Dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodziców biologicznych 3. Umożliwianie kontaktów rodziców biologicznych z dzieckiem 4. Umożliwienie rodzicom biologicznym udziału w warsztatach umiejętności wychowawczych w PCPR 5. Dostęp do mediacji rodzinnych w PCPR.	1. Liczba planów pomocy dziecku - 111 2. Liczba kontaktów rodziców biologicznych z dziećmi w obecności koordynatora - 88 3. Liczba rodzin objętych mediacją rodzinną - 0 4. Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego - 282 osoby 5. Liczba osób biorących udział w warsztatach umiejętności wychowawczych - 9
CEL: ROZBUDOWYWANIE I WSPIERANIE RODZICIELSTWA ZASTĘPCZEGO		
1. Wspieranie istniejących form rodzinnej pieczy zastępczej	1. Cykliczne szkolenia dla istniejących rodzin zastępczych 2. Stworzenie warunków dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinny dom dziecka poprzez wzrost wynagrodzeń oraz zabezpieczenie środków finansowych na fakultatywne świadczenia 3. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla wszystkich form rodzinnej pieczy zastępczej oraz dzieci w nich umieszczonych	1. Liczba szkoleń dla rodzin zastępczych - 3 2. Liczba uchwał podnoszących wynagrodzenie rodzin zastępczych zawodowych - 1 3. Liczba rodzin zastępczych korzystających z poradnictwa specjalistycznego - 186 4. Liczba uczestników Dnia Rodzicielstwa Zastępczego - 129 5. Liczba rodzin pomocowych - 5 6. Liczba rodzin zastępczych zawodowych - 3 7. Liczba rodzinnych domów dziecka - 1

	4. Organizacja Dnia Rodzicielstwa Zastępczego 5. Prowadzenie naboru na rodziny pomocowe 6. Utworzenie nowych rodzin zastępczych zawodowych 7. Utworzenie rodzinnego domu dziecka	
2. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego	1. Prowadzenie kampanii społecznych na temat rodzicielstwa zastępczego, w tym z wykorzystaniem lokalnych mediów i mediów społecznościowych 2. Współpraca z instytucjami i organizacjami na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego	1. Liczba kampanii społecznych - 1
3. Rozbudowywanie istniejącego systemu rodzinnej pieczy zastępczej	1. Prowadzenie naboru osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej 2. Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe, rodzinne domy dziecka 3. Pozyskanie nowych rodzin zastępczych niezawodowych 4. Motywowanie rodzin zastępczych niezawodowych do przekształcania w rodziny zastępcze zawodowe	1. Liczba wniosków o wszczęcie procedury kwalifikowania na rodzinę zastępczą niezawodową, zawodową i rodzinny dom dziecka - 10 2. Liczba osób, które otrzymały wstępną kwalifikację do szkolenia - 10 3. Liczba osób, które uzyskały świadectwo ukończenia szkolenia - 10 4. Liczba osób, które uzyskały zaświadczenie kwalifikacyjne - 13 5. Liczba nowych rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych, rodzinnego domu dziecka - 32
CEL: ZAPEWNIENIE INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ		
1. Zapewnienie miejsc w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej	1. Utrzymanie realizacji zadania w postaci zlecenia prowadzenia placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego na terenie powiatu grodziskiego. 2. Utworzenie drugiej placówki opiekuńczo-wychowawczej na terenie powiatu grodziskiego, w tym z miejscami interwencyjnymi	1. Liczba dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie powiatu grodziskiego - 21 2. Liczba dzieci umieszczonych interwencyjnie w placówce - 7

CEL: WSPARCIE PEŁNOLETNICH WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ		
1. Wzmocnienie działań skierowanych do usamodzielnianych wychowanków	1. Objęcie wychowanków wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej bądź innego pracownika Zespołu ds. Pieczy Zastępczej 2. Prowadzenie mieszkania chronionego	1. Liczba wychowanków objętych wsparciem - 73 2. Liczba wychowanków w mieszkaniu chronionym - 2
2. Wsparcie specjalistyczne wychowanków pieczy zastępczej	1. Konsultacje psychologiczne 2. Konsultacje prawne	1. Liczba konsultacji - 2

III. SPECJALISTYCZNE PORADNICTWO

Zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy prowadzenie specjalistycznego poradnictwa. Jego celem jest wsparcie mieszkańców powiatu w rozwiązywaniu spraw związanych z:

- bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinnych;
- problematyką uzależnień;
- przemocą w rodzinie;
- problemami związanymi z niepełnosprawnością;
- udzielaniem informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód (art. 46 ust.1 ustawy pomocy społecznej). Zatem z prośbą o udzielenie wsparcia przez specjalistów, do PCPR mogą zwracać się wszyscy mieszkańcy powiatu. Kryterium dochodowe nie jest brane pod uwagę, a jedynie potrzeba uzyskania pomocy.

W roku sprawozdawczym bezpłatnych porad i konsultacji udzielali psycholodzy, prawnik oraz pedagog/psycholog, który został zatrudniony do pracy z rodzinami zastępczymi i dziećmi w nich przebywającymi, a także specjalista ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Specjalistyczne poradnictwo w roku 2024

Specjalista	Liczba konsultacji	Liczba osób
Psycholog dla osób dorosłych	265	61
Prawnik	70	60
Pedagog/psycholog współpracujący z rodzinami zastępczymi	266	128
Specjalista ds. przeciwdziałania przemocy domowej	110	33
Ogółem	711	282

IV. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić odpowiedniej niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Na terenie powiatu grodziskiego funkcjonują dwa domy pomocy społecznej:

1. Dom Pomocy Społecznej dla osób starszych w Izdebnie Kościelnym z filią w Grodzisku Mazowieckim,
2. Dom Rehabilitacyjno – Opiekuńczy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Milanówku.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca, który ustala Starosta Grodziski i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do 31 marca każdego roku.

Decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i odpłatności wydaje ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby w dniu jej kierowania. Natomiast decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej na terenie powiatu, z upoważnienia Starosty Powiatu Grodziskiego, wydaje Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Na koniec roku sprawozdawczego na liście osób oczekujących do Dom Rehabilitacyjno-Opiekuńczego Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Milanówku były 3 osoby.

Wykaz Domów Pomocy Społecznej z terenu powiatu grodziskiego

Nazwa DPS	Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w roku 2024	Liczba miejsc	Liczba pensjonariuszy wg stanu na 31.12.2024	
			Ogółem	w tym dotowanych ze środków wojewody
Dom Pomocy Społecznej dla osób starszych w Izdebnie Kościelnym z filią w Grodzisku Mazowieckim	6 200 zł	40	40	3
Dom Rehabilitacyjno-Opiekuńczy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Milanówku	9 300 zł	58	58	21

W roku sprawozdawczym wydane zostały 82 decyzje administracyjne dotyczące umieszczenia, odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej i stwierdzenia wygaśnięcia.

V. ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY

Środowiskowy dom samopomocy jest ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, działający na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej. Na podstawie umowy zawartej między Powiatem Grodziskim a Katolickim Stowarzyszeniem Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej na terenie powiatu funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy w Podkowie Leśnej przeznaczony dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. Ze względu na upływ w dniu 31 grudnia 2024 roku terminu obowiązywania umowy, w sierpniu 2024 roku został ogłoszony konkurs dla organizacji pozarządowych na prowadzenie środowiskowego domu samopomocy. Do konkursu przystąpiło Stowarzyszenie i zostało mu powierzone zadanie publiczne. Umowa zawarta została na okres od 1 stycznia 2025 roku do 31 grudnia 2029 roku.

W roku sprawozdawczym w zajęciach wspierająco – aktywizujących prowadzonych w tej jednostce brało udział 37 osób.

VI. INTERWENCJA KRYZYSOWA

Na terenie powiatu nie funkcjonuje ośrodek interwencji kryzysowej. W celu zabezpieczenia potrzeb mieszkańców w sytuacji, gdy pojawi się kryzys podjęto współpracę z Powiatem Warszawskim Zachodnim dotyczącą powierzenia zadania ukierunkowanego na wsparcie dla kobiet w ciąży lub rodziców z dziećmi mieszkających na terenie powiatu grodziskiego i dotkniętych przemocą lub będących w innej sytuacji kryzysowej mające na celu

zapewnienie takim osobom schronienia i innej pomocy. Na podstawie porozumienia, zawartego z w 2023 r., Powiat Grodziski w roku sprawozdawczym dysponował siedmioma miejscami w Domu Samotnej Matki w Laskach. W roku 2024 nikt nie korzystał z tej formy wsparcia.

VII. POMOC DLA CUDZOZIEMCÓW

W roku 2024 wpłynęły 44 wnioski (wzrost w stosunku do roku poprzedzającego o 70%) o udzielenie pomocy w ramach Indywidualnego Programu Integracji w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1238 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2015 roku w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 1946). Do realizacji wymienionego programu na terenie powiatu grodziskiego przystąpiło 11 osób posiadających ochronę uzupełniającą oraz 2 posiadające status uchodźcy.

Wymienione osoby otrzymały decyzją świadczenie i z tego tytułu wydatkowana została kwota 181 529,00 zł na pokrycie kosztów utrzymania oraz wydatków związanych z nauką języka polskiego. Dodatkowo, w roku sprawozdawczym opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne określonej w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych dla jednej osoby w wysokości 540,00 zł. Na koniec roku sprawozdawczego w realizacji pozostaje 11 Indywidualnych Programów Integracji. Zadanie to jest finansowane ze środków rządowych.

VIII. MIESZKANIE TRENINGOWE

Świadczeniem niepieniężnym, jedną z form pomocy społecznej przygotowującą osoby usamodzielniające się do prowadzenia samodzielnego życia jest mieszkanie treningowe. Osoba zamieszkująca w mieszkaniu treningowym jest obowiązana do ponoszenia częściowych kosztów utrzymania tego mieszkania zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.).

Powiat Grodziski posiada w swoich zasobach mieszkanie treningowe z możliwością umieszczenia w nim do 4 osób (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 30 października 2023 roku w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych). Funkcjonujące na terenie powiatu mieszkanie jest przeznaczone dla pełnoletnich wychowanków opuszczających głównie rodziny zastępcze i instytucjonalne formy pieczy i stanowi dla nich możliwość przygotowania się do samodzielnego życia i uzyskania lokalu mieszkalnego z innych źródeł. W 2024 roku świadczenie w postaci przyznania miejsca w mieszkaniu treningowym otrzymały dwie osoby usamodzielniane.

IX. POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZĘKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Mazowieckim realizuje zadania z zakresu administracji rządowej jako organ pierwszej instancji w zakresie orzekania o niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności.

Działania zespołu obejmują teren powiatu grodziskiego oraz w ramach zawartych porozumień powiatu pruszkowskiego i warszawskiego zachodniego. W Pruszkowie działa Punkt Kancelaryjny dla obsługi mieszkańców powiatu pruszkowskiego.

W roku 2024 całkowity koszt wydatków poniesionych przez PZON wyniósł 1 859 139,11 zł, w tym:

- 1 615 064,86 zł na funkcjonowanie PZON, z tego:
 - Mazowiecki Urząd Wojewódzki – 1 335 368,72 zł
 - środki własne powiatów – 279 696,14 zł
- 228 826,25 zł na funkcjonowanie Punktu Kancelaryjnego - finansowane ze środków własnych powiatu pruszkowskiego
- 15 248,00 zł na ze środków Funduszu Pomocy Ukrainie.

Zestawienie wydatków na PZON w podziale na powiaty

Powiat	Środki wykorzystane z MUW	Środki własne Powiatu	Środki na funkcjonowanie Punktu Kancelaryjnego	Środki z Funduszu Pomocy Ukrainie	Wykorzystane środki razem
Grodziski	482 472,36	175 475,94	0,00	3 002,00	660 950,30
Pruszkowski	549 260,03	54 076,53	228 826,25	4 467,00	836 629,81
W-wski Zachodni	303 636,33	50 143,67	0,00	7 779,00	361 559,00
Ogółem	1 335 368,72	279 696,14	228 826,25	15 248,00	1 859 139,11

Niepełnosprawność jest problemem społecznym o dużym zasięgu i dotyczy ludzi niezależnie od ich wieku, statusu społecznego czy materialnego. Za osobę niepełnosprawną uważa się osobę, która posiada orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony. Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych ustala się trzy stopnie niepełnosprawności, dla osób powyżej 16 roku życia: znaczny, umiarkowany, lekki. W przypadku dzieci od 0 - 16 roku życia ustala się tylko fakt niepełnosprawności. Ogółem w roku 2024 rozpatrzono łącznie 7 950 wniosków.

Struktura rozpatrzonych wniosków

Powiat	Wydane orzeczenia dla dzieci do 16 roku życia	Wydane orzeczenia dla osób powyżej 16 roku życia	Wydane legitymacje uprawniające do korzystania z ulg	Wydane karty parkingowe	Pozostałe: umorzenia, odstąpienia, zgony	Samokontrola odwoławcza	Razem
Grodziski	246	1014	614	573	42	8	2497
Pruszkowski	350	1366	855	729	69	16	3385
W-wski Zachodni	262	858	498	394	51	5	2068
Ogółem	858	3238	1967	1696	162	29	7950

Na podstawie złożonych wniosków w roku 2024 wydano 4 096 orzeczenia odpowiednio o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności, w tym:

- Powiat Grodziski – 1 260 orzeczeń,
- Powiat Pruszkowski – 1 716 orzeczeń,
- Powiat Warszawski Zachodni – 1 120 orzeczeń.

Struktura wydanych orzeczeń o niepełnosprawności (dla dzieci do 16 roku życia)

Powiat	Wiek 0-3 lat	Wiek od 4-7 lat	Wiek od 8-16 lat
Grodziski	19%	33%	48%
Pruszkowski	22%	38%	40%
W-wski Zachodni	20%	37%	43%

Struktura wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (orzeczenia osób powyżej 16 roku życia)

Powiat	Znaczny	umiarkowany	lekki
Grodziski	38%	51%	11%
Pruszkowski	36%	52%	12%
W-wski Zachodni	36%	54%	10%

Struktura wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności według wieku

Powiat	16-25 lat	26-40 lat	41-60 lat	61 i więcej lat
Grodziski	11%	8%	27%	54%
Pruszkowski	12%	8%	26%	54%
W-wski Zachodni	12%	9%	28%	51%

W roku sprawozdawczym wydano 1 967 legitymacji o stopniu niepełnosprawności oraz niepełnosprawności dla osób niepełnosprawnych. Ponadto wydano łącznie 1 696 kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się osobami niepełnosprawnymi.

Zestawienie wydanych kart parkingowych

Powiat	Osoby niepełnosprawne	Placówki	Razem
Grodziski	566	7	573
Pruszkowski	725	5	730
W-wski Zachodni	376	17	393
Ogółem	1672	29	1696

Z Zespołem współpracuje 18 lekarzy z dziedzin mających zastosowanie w procesie orzekania dzieci i osób po 16 roku życia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności o specjalizacji z: pediatrii, ortopedii-traumatologii, psychiatrii, neurologii, otolaryngologii, okulistyki, medycyny rodzinnej, chirurgii ogólnej oraz chorób wewnętrznych.

W skład Zespołu wchodzi również specjaliści tj. członkowie składów orzekających: 7 psychologów, 1 doradców zawodowych, 5 pracowników socjalnych oraz 9 pracowników administracyjnych w tym, Przewodnicząca oraz Sekretarz zatrudniony na umowę zlecenie, przy czym 2 pracowników zatrudnionych zostało do obsługi Punktu Kancelaryjnego w Pruszkowie.

Lekarze oraz specjaliści w 2024 r. brali udział w szkoleniach doskonalących dla członków powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności w województwie mazowieckim, które miały na celu podniesienie poziomu wiedzy w zakresie orzekania oraz obowiązujących przepisów organizowanych przez Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Warszawie.

W roku 2024 odbyło się łącznie 245 posiedzeń składów orzekających z udziałem lekarza i specjalisty.

X. REHABILITACJA SPOŁECZNA

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej. Jej celem jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym, w szczególności poprzez wyrabianie zaradności osobistej, pobudzanie aktywności społecznej, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych jak również poprzez likwidację różnego rodzaju barier w szczególności: architektonicznych, komunikacyjnych, technicznych czy też dostępie do informacji. W ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osoby niepełnosprawne mogą korzystać z pomocy finansowej w formie dofinansowania, refundacji lub bezzwrotnej pomocy.

Środki finansowe wydatkowane na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w roku 2024 wynosiły ogółem 5 108 840,97 z tego:

- środki z PFRON – 4 745 672,97 zł,
- środki własne powiatu – 363 168,00 zł

Struktura podziału środków finansowych rozdysponowanych na dofinansowania z zakresu rehabilitacji społecznej

Rodzaj wsparcia	Środki PFRON (w złotych)	Środki własne powiatu (w złotych)
Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	350 657,00	0,00
Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	492 131,00	0,00
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	52 816,40	0,00
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	581 556,57	0,00
Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	0,00	0,00
Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	3 268 512,00	363 168,00
Ogółem	4 745 672,97	363 168,00

1. Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych

W okresie sprawozdawczym o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych ubiegało się 409 osób w tym: 274 uczestników oraz 135 opiekunów.

Wypłacone zostały dofinansowania dla 182 osób, w tym dla 124 uczestników i 58 opiekunów, z czego:

- dorosłych osób niepełnosprawnych - 92
- dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 32

Łączny koszt uczestnictwa w turnusach wyniósł 350 657,00 zł.

2. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

O dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze ubiegały się 192 osoby na kwotę 907 129,61 zł. Z dofinansowania skorzystało 126 osób, w tym 18 dzieci i młodzież oraz 108 osób dorosłych. W ramach tego zadania osoby z niepełnosprawnościami

uzyskały wsparcie na zakup m.in.: aparatów słuchowych i wkładek (54), protez (5), wózków inwalidzkich (10) oraz pieluchomajtek i cewników.

Łączny koszt dofinansowania wyniósł 492 131,00 zł.

3. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny

Ze środków PFRON o dofinansowanie ubiegało się 35 osób z niepełnosprawnościami na łączną kwotę 152 812,23 zł. Z dofinansowania skorzystało 21 osób, w tym 4 dzieci i młodzieży oraz 17 osób dorosłych. W ramach tego zadania dofinansowano zakupy: łóżka rehabilitacyjne (10), rower do ćwiczeń (4), bieżnie (1).

Łączny koszt dofinansowania wyniósł 52 816,40 zł.

4. Dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych

W programie pokonywania barier funkcjonalnych tj.: architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, w okresie sprawozdawczym, w ramach środków przekazanych przez PFRON, złożonych zostało 114 wniosków na kwotę 1 569 936,19 zł. Z dofinansowania skorzystało 38 osób, w tym na bariery:

- architektoniczne – 12 (7 łazienek, 4 windy i platformy pionowe, 1 podjazd)
- w komunikowaniu się – 17 (10 komputerów/laptopów, 2 lupy, 4 oprogramowanie mówik + tablet, 2 urządzenia do czytania)
- techniczne – 9 (5 podnośniki transportowo-kąpielowe, 2 szyny najazdowe, 1 schodołaz, 1 wideofon)

Wnioskodawca mógł ubiegać się o dofinansowanie do wysokości 95% kosztów ogólnych zadania, w tym 5% pozostawało wkładem własnym wnioskodawcy.

Na likwidację powyższych barier wydatkowano łącznie kwotę 581 556,57 zł.

5. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej

Na terenie Powiatu Grodziskiego działają dwa warsztaty terapii zajęciowej, które prowadzą rehabilitację dla 102 uczestników.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Milanówku obejmuje rehabilitacją 30 uczestników, natomiast Warsztat Terapii Zajęciowej w Grodzisku Mazowieckim prowadzi zajęcia dla 72 uczestników (zwiększenie liczby uczestników o 5 osób). Warsztaty terapii zajęciowej nie prowadzą działalności zarobkowej i są współfinansowane ze środków PFRON i środków własnych Powiatu.

Wysokość środków wydatkowanych na utrzymanie Warsztatów w roku 2024 wyniosła łącznie 3 631 680,00 zł, z czego:

- ze środków PFRON - 3 268 512,00zł
- ze środków powiatu - 363 168,00 zł.

6. Program „Aktywny Samorząd”

W dniu 9 maja 2024 roku Powiat Grodziski podpisał z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych umowę w sprawie realizacji programu „Aktywny samorząd” w ramach, którego osoby niepełnosprawne mogły skorzystać w zależności od potrzeb z różnych form wsparcia:

Moduł I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy,
- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego,
- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,
- pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego,
- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej,
- pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej.

Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Powiat na realizację programu w roku 2024 otrzymał środki finansowe w łącznej wysokości 596 964,00 zł, w tym kwotę:

- 560 533,00 zł na realizację złożonych wniosków, z czego:
 - na Moduł I kwotę – 277 178,00 zł
 - na Moduł II kwotę – 283 355,00 zł,
- 28 026,00,00 zł na obsługę programu,
- 5 604,00 zł na promocję programu,
- 2 801, 00 zł na ewaluację programu.

W programie złożono 133 wnioski, z czego rozpatrzono pozytywnie 113, w tym:

- w Module I - 53 wniosków
- w Module II – 60 wniosków

Wyplacono dofinansowania:

- w Module I wypłacono kwotę w wysokości 213 688,82 zł dla 46 wniosków
- w Module II wypłacono kwotę w wysokości 191 759,00 zł dla 60 wniosków

Struktura dofinansowań wypłaconych w ramach programu „Aktywny Samorząd”

Moduł	Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie	Wysokość wypłaconych środków*
Moduł I		
zakup i montaż oprzyrządowania do posiadanego samochodu	3	27 753,00 zł
Pomoc w uzyskaniu prawa jazdy	1	2 310,00 zł
zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	13	87 397,17 zł
zakup wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	2	31 790,00 zł
utrzymanie sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	7	14 575,99 zł
zakup protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	1	17 550,00 zł
zakup skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego	2	16 500,00 zł
zapewnienie opieki dla osoby zależnej	4	10 712,66 zł
pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej	13	5 100,00
Moduł I	46	213 688,82 zł
Moduł II	60	191 759,00 zł
Ogółem	106	405 447,82 zł

* Stan wykorzystania środków na dzień 31.12.2024

Pozostająca do wykorzystania kwota będzie wydatkowana do dnia 15.04.2025 roku, co jest zgodne z zasadami programu „Aktywny samorząd”.

7. Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”

W roku sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie było realizatorem rządowego programu pn. Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024.

Na realizację programu powiat grodziski otrzymał wsparcie z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Funduszu Solidarnościowego w kwocie **1 608 814,38 zł**.

Celem programu było zapewnienie osobom niepełnosprawnym w stopniu znacznym i umiarkowanym oraz dzieciom, wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Programu realizowany był od lutego do grudnia 2024 roku, gdyż umowa na realizację zadania została podpisana w dniu 14 lutego 2024 roku. Pierwsze umowy zlecenia na realizację usługi asystencji zostały podpisane na początku marca 2024 roku. Powiat Grodziski reagował na zidentyfikowane problemy i zagrożenia poprzez:

- wprowadzenie rocznego limitu przyznanych godzin usługi (w latach poprzednich obowiązywał miesięczny limit godzin), co spowodowało możliwość bardziej elastycznego i dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych wykorzystywania przyznanego wsparcia (niektórzy uczestnicy wykorzystali przyznane godziny już z początkiem czwartego kwartału ubiegłego roku);
- złożenie trzech wniosków (23.04.2024r., 15.07.2024r., 01.10.2024r.) wprowadzających zmiany w zakresie liczby osób korzystających z asystenta oraz liczby godzin usługi;
- objęcie wsparciem większej liczby uczestników, co spowodowało przyznanie większej liczby godzin usługi

Zgodnie ze złożonym wnioskiem uczestnicy ze stopniem niepełnosprawności znacznym i znanym sprzężony otrzymali roczny limit w wysokości 360 godzin natomiast w stopniu umiarkowanym, umiarkowanym sprzężonym oraz dzieci do 16 roku życia - 300 godzin usługi rocznie. W ramach Programu objęto wsparciem 90 osób z niepełnosprawnością, w tym: 60 osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym (w tym 33 osób ze sprzężoną niepełnosprawnością), 16 osób z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym (w tym 6 osób ze sprzężoną niepełnosprawnością), 14 dzieci. Osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności mogły wykorzystać 360 godzin, natomiast osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności i osoby do 16 roku życia po 300 godzin wsparcia w roku. Zatrudniono 62 asystentów.

Ogółem w 2024 roku zrealizowano 2 6730 godzin usług asystenckich, z czego:

- 9 241 godziny usług dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności
- 10 014 godziny usług dla osób ze znacznym sprzężonym stopniem niepełnosprawności
- 2 566 godziny usług dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności
- 1 373 godziny usług dla osób z umiarkowanym sprzężonym stopniem niepełnosprawności
- 3 536 godzin usług dla dzieci

Łącznie z przyznanej dotacji wykorzystana została kwota 1 444 844,73 zł. Środki niewykorzystane wraz z odsetkami bankowymi w kwocie 163 969,65 zł zostały przekazane na konto MUW. Ich przyczyną było: niewykorzystanie przyznanej liczby godzin przez uczestników oraz niskim zapotrzebowaniem osób niepełnosprawnych na dojazdy i korzystanie z biletów wstępu do instytucji kultury, sportu, rozrywki.

8. Program „Zajęcia Klubowe w WTZ”

W dniu 01 lutego 2024 roku Powiat Grodziski podpisał z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych umowę w sprawie realizacji programu „Zajęcia klubowe w WTZ”. Program ten ma na celu wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ) zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. Program realizowany był od lutego 2024 r. do grudnia 2024 r. i korzystało z niego 10 uczestników. Kwota wykorzystana ze środków PFRON wyniosła 62 135,50 zł, natomiast ze środków powiatu oraz gmin wykorzystano kwotę 313 099,77 zł.

9. Program „Mieszkanie dla Absolwenta”

W dniu 22 grudnia 2022 roku Powiat Grodziski podpisał z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych umowę na realizację Programu „**Samodzielność – Aktywność – Mobilność!**” **Mieszkanie dla absolwenta**, a na realizatora wyznaczone zostało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim. Celem Programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta.

Na realizację Programu przyznana została kwota 109 543 00 zł ,z czego 5 216,00 zł to środki na obsługę.

W roku 2023 wpłynął jeden wniosek o dofinansowanie, który spełnił warunki formalne oraz merytoryczne. Przyznano dofinansowanie w kwocie 84 268,00 zł. Umowa dofinansowania jest podpisana na 36 miesięcy.

W roku sprawozdawczym nie było osób zainteresowanych przystąpieniem do tego programu.

10. Program „Dostępne mieszkanie”

W celu zwiększenia różnorodności działań na rzecz osób niepełnosprawnych, w dniu 22 grudnia 2022 roku Powiat Grodziski podpisał z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych umowę na realizację w latach 2022-2025 Programu „**Samodzielność – Aktywność – Mobilność!**” **Dostępne mieszkanie**. Do jego realizacji zostało wskazane PCPR w Grodzisku Mazowieckim. Celem Programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych.

Kwota przyznanych środków na realizację Programu to 82 454,00 zł, z czego 3 926,00 zł to kwota na obsługę.

W roku sprawozdawczym nie było osób zainteresowanych przystąpieniem do tego programu.

XI. PRZEGLĄD TWÓRCZOŚCI ARTYSTYCZNEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH „Ogrody Integracji”

27 września 2024 r. w Centrum Kultury w Grodzisku Mazowieckim odbył się XVII Przegląd Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych „Ogrody Integracji”. Hasło tej edycji brzmiało: „Jesteśmy otwarci”. Na scenie zaprezentowało się około 180 osób z 9 organizacji i instytucji z terenu powiatu grodziskiego. W programie znajdowały się fantastyczne prezentacje sceniczne m.in. śpiew, taniec, małe formy teatralne, ale także różnorodne prace artystyczne wykonane podczas zajęć terapeutycznych prowadzonych w placówkach. Swoje talenty zaprezentowali: Środowiskowy Dom Samopomocy z Podkowy Leśnej, Dom Pomocy Społecznej z Izdebną Kościelnego, Warsztaty Terapii Zajęciowej z Grodziska Mazowieckiego i Milanówka, Dom Rehabilitacyjno-Opiekuńczy z Milanówka, Zespół Szkolno-Przedszkolny z Jaktorowa, Szkoła Podstawowa nr 6 im. Szarych Szeregów z Grodziska Mazowieckiego, Zespół Szkół im. Hipolita Szczerkowskiego z Grodziska Mazowieckiego oraz Niepubliczne Przedszkole Teatralne Zaczarowana Dorożka.

Ogrody Integracji uświetnił także występ gościa specjalnego, czyli Zespołu Spring Light, którego wokalistą jest osoba niewidoma. Zespół posiada autorskie utwory oraz pracuje nad materiałem do nagrania w studio. Ponadto w imprezie uczestniczyli znani i lubiani goście specjálni.

Podczas spotkania można było również obejrzeć wystawę rękodzieła wykonanego przez uczestników Przeglądu.

Imprezę patronatem objęli Pan Marek Wieźbicki – Starosta Grodziski oraz Pan Tomasz Krupski – Burmistrz Grodziska Mazowieckiego.

Ogrody Integracji wpisały się w kalendarz imprez powiatowych i stały się znaczącym wydarzeniem w środowisku twórców niepełnosprawnych. Wzbudziły ogrom pozytywnych emocji, czego efektem była wypełniona po brzegi publicznością widownia. Ogółem w imprezie wzięło udział ok 300 osób.

XII. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domowa oznacza jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc domowa na terenie Powiatu Grodziskiego w odniesieniu do globalnego wymiaru funkcjonowania społecznego jest istotnym problemem rodzin w których występuje. Z obserwacji prowadzonej przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim wynika, że rodziny z problemem przemocy wymagają specjalistycznej pomocy, którą mogą uzyskać w ramach szerokiego wachlarza świadczonej pomocy w tutejszym Centrum. W celu minimalizacji przedmiotowego problemu w roku sprawozdawczym PCPR współpracowało z Ośrodkami Pomocy Społecznej na terenie powiatu grodziskiego, Komendą Powiatową Policji, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej dla Nieletnich Sądu Rejonowego w Grodzisku Maz. i w Żyrardowie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, szkołami oraz organizacjami pozarządowymi. Ważnym elementem współpracy był udział pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w pracach Zespołów Interdyscyplinarnych oraz szkoleniach w tym obszarze.

Do Powiatowego Centrum zgłaszały się osoby potrzebujące pomocy, stosujące przemoc jak również osoby doświadczające przemocy domowej.

Wszystkim zgłaszającym się osobom Centrum udzieliło informacji o możliwości skorzystania ze wsparcia specjalistów. Z pomocy skorzystało:

- psychologa dla osób dorosłych - 61 osób, w tym w obszarze przemocy domowej 6 osób,
- psychologa do pracy z dziećmi oraz ich rodzinami – 128 osób,
- specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy domowej – 33 osoby,
- prawnika - 60 osób, w tym w obszarze przemocy domowej – 18 osób.

W roku 2024 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim otrzymało środki finansowe na realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową w wysokości 12 000 zł. Spotkania grupowe w ramach Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową były realizowane w okresie od 29.05.2024 r. do 04.09.2024 r.

Do Programu korekcyjno-edukacyjnego zostało zakwalifikowanych: 12 mężczyzn i 1 kobieta. Ostatecznie do programu przystąpiło 12 osób. Jedna osoba nie podjęła uczestnictwa pomimo kwalifikacji.

Osobami prowadzącymi oddziaływanie grupowe byli Certyfikowani przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Specjaliści ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

W 2024 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przekazało do wszystkich instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności realizujących oddziaływanie w zakresie osób stosujących przemoc, informator na rok 2024 zawierający dane teleadresowe jednostek organizacyjnych i organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu grodziskiego w obszarze przeciwdziałania przemocy. Należy podkreślić, że zjawisko przemocy domowej jest wieloaspektowe i wymaga współdziałania służb społecznych, sądownictwa, policji oraz organizacji pozarządowych. W związku z tym, aby ograniczyć negatywne skutki społeczne musi istnieć system współpracy między poszczególnymi instytucjami działającymi w tym obszarze.

XIII. ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 z późn. zm.) zamówieniami publicznymi są odpłatne umowy zawierane między zamawiającym a wykonawcą, których przedmiotem jest nabycie przez zamawiającego od wybranego wykonawcy robót budowlanych, dostaw lub usług; W roku sprawozdawczym udzielone zostało jedno zamówienie w trybie podstawowym na podstawie art. 275 pkt 1 Pzp, w którym w odpowiedzi na ogłoszenie o zamówieniu oferty mogą składać

wszyscy zainteresowani wykonawcy, a następnie zamawiający wybiera najkorzystniejszą ofertę bez przeprowadzenia negocjacji. Zamówienie dotyczyło usługi pn. „Świadczenie usług pocztowych w obrocie krajowym i zagranicznym przesyłek w okresie 12 miesięcy dla potrzeb Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim”. Umowa zawarta została z Poczta Polska SA na kwotę 189 509,40 zł.

Ponadto zamówienia publiczne udzielane były z wyłączeniem procedur określonych przepisami ustawy. Łączna wartość zamówień o wartości poniżej 130 000 zł bez podatku od towarów i usług wyniosła 618 231,11 zł. Zamówienia te dotyczyły świadczenia usług w ramach umów cywilnoprawnych związanych działalnością Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

XIV. INNE INICJATYWY PODEJMOWANE W ROKU 2024

1. „Silni rodzice – program wsparcia rodziców dzieci z zaburzeniami psychicznymi”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie opracowało i zrealizowało projekt z zakresu profilaktyki zdrowia psychicznego „SILNI RODZICE – wsparcie dla rodziców dzieci z zaburzeniami psychicznymi” współfinansowany ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego. Realizacja trwała od czerwca do października 2024 roku.

Program był odpowiedzią na rosnące zapotrzebowanie na wsparcie psychologiczne dla rodziców, którzy stają przed trudnościami w opiece nad swoimi dziećmi. Najmłodsi coraz częściej borykają się z różnorodnymi problemami emocjonalnymi i psychicznymi. Do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim zgłasza się wielu rodziców, którzy nie potrafią odnaleźć się w sytuacji kryzysu swoich pociech.

Projekt zakładał zrealizowanie spotkań indywidualnych oraz warsztatów z elementami grupy wsparcia, szkolenie oraz zakup książki dotyczącej tematyki zaburzeń psychicznych u dzieci/nastolatków. W projekcie udział wzięło 20 osób – mieszkańców powiatu grodziskiego. Budżet projektu wyniósł 22 750 zł, w tym 17 745 zł to środki pochodzące z dofinansowania Samorządu Województwa Mazowieckiego, natomiast 5 005 zł to środki własne powiatu. Celem projektu „SILNI RODZICE – wsparcie dla rodziców dzieci z zaburzeniami psychicznymi” było wyposażenie ich w narzędzia do lepszego radzenia sobie z wyzwaniami związanymi z wychowywaniem dziecka z problemami oraz zadbanie o siebie i swój dobrostan.

2. W roku sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim przystąpiło do konkursu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Program Osłonowy "Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy Domowej". Opracowano projekt na wsparcie pn. „Wiedza to siła” – profilaktyka

przeciwdziałania przemocy domowej”, którego celem był rozwój działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej. Budżet projektu obejmował kwotę - 32 250 zł, z czego 12 000 zł miało stanowić wkład własny. Jednakże na poziomie Ministerstwa przedłużające się prace związane z formalną stroną podpisywania umów przedłużały się na tyle, że Powiat Grodziski musiał zrezygnować z realizacji projektu ze względu na brak możliwości zrealizowania go.

3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie było uczestnikiem konkursu Fundacji EY „Dzień Rodzicielstwa Zastępczego – kampania społeczna”. Celem Konkursu była organizacja kampanii społecznej na rzecz promowania rodzicielstwa zastępczego. Przedstawiony wniosek został oceniony pozytywnie i uzyskał 19,5 punktów (najlepszy wniosek miał 25,5 punktów), jednak nie uzyskał dofinansowania.
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zorganizowało w roku sprawozdawczym kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze, na którą składały się następujące działania:
 - ❖ na okres 2 miesięcy wykupiono dwa billboardy uliczne z plakatem promującym rodzicielstwo zastępcze (w Grodzisku Mazowieckim na skrzyżowaniu ul. 3 Maja i Okulickiego oraz w Tłustym przy wjeździe na autostradę);
 - ❖ opracowano, wydrukowano plakaty (25 szt. A3 i 15 szt. A4) i ulotki (200 szt.), które zostały umieszczone w różnych instytucjach (szkoły, przedszkola, parafie, Centrum Kultury, Mediateka, PCPR, świetlice gminne, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Starostwo Powiatowe w Grodzisku Mazowieckim, Urzędy Miejskie);
 - ❖ plakat w formie elektronicznej został zamieszczony na stałe na stronie głównej Powiatu Grodziskiego www.powiat-grodziski.pl;
 - ❖ wykorzystując portal społecznościowy Facebook zamieszczono plakat na portalach gmin i miast z terenu powiatu i forach mieszkańców;
 - ❖ zwrócono się do szkół o przesłanie plakatu do rodziców uczniów poprzez dziennik elektroniczny;
 - ❖ promowano rodzicielstwo zastępcze poprzez audycje radiowe (Radio Bogoria, Radio Niepokalanów);
 - ❖ przygotowano 2 spoty reklamowe promujące rodzicielstwo zastępcze zamieszczone na portalu Facebook - 4 823 wyświetlenia;
 - ❖ przygotowano 3 filmy informacyjne dot. rodzicielstwa zastępczego zamieszczone na Facebooku (procedury, formy wsparcia, kto może zostać rodziną zastępczą) – 4 471 wyświetleń.

5. Na stronie internetowej PCPR (www.pcprgrodzisk.pl) na stałe zamieszczone są:
- ✓ baner zawierający plakat promujący – strona główna
 - baner przekierowuje do artykułu „Jak zostać rodziną zastępczą” (oglądany 3210 razy)
 - ✓ baner pn. piecza zastępcza zawierający:
 - artykuł „Idea rodzicielstwa zastępczego” – oglądany 791 razy
 - artykuł „Kto może zostać rodziną zastępczą” – oglądany 1284 razy
 - artykuł „Rodzaje rodzicielstwa zastępczego” – oglądany 975 razy
 - artykuł „Jak zostać rodziną zastępczą” – oglądany 694 razy
 - artykuł „Wsparcie i świadczenia przysługujące rodzinom zastępczym” – oglądany 1081 razy
 - materiały promujące rodzinną pieczę zastępczą – oglądane 588 razy.
6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie uzyskało wsparcie niefinansowe w ramach konkursu „Zrozumieć dziecko – lokalnie” Fundacji EY na zorganizowanie szkolenia dla opiekunów zastępczych. W ramach projektu Fundacja opłaciła koszty trenera na szkoleniu pn. „Rodzicielstwo zastępcze – budowanie relacji w rodzinie zastępczej i z rodzicami biologicznymi” – liczba uczestników 16 osób.
7. W roku sprawozdawczym Powiatowe Centrum przygotowało wniosek o dofinansowanie w ramach Funduszy Europejskich dla Mazowsza w ramach Działania VIII Usługi społeczne na rzecz rodzin, w ramach którego planowane było utworzenie na terenie powiatu grodziskiego ośrodka interwencji kryzysowej. Wniosek nie uzyskał pozytywnej oceny formalnej.
8. W roku 2024 zostały zorganizowane warsztaty umiejętności wychowawczych (cykl 10 spotkań) dla rodziców dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej lub zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej – zakwalifikowano 16 osób, warsztaty ukończyło 9 osób.
9. W roku sprawozdawczym pozyskano środki rządowe na dofinansowanie wynagrodzeń:
- ✓ pracowników pomocy społecznej (realizujących zadania z ustawy o pomocy społecznej i pracowników administracyjnych)
 - ✓ koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej
 - ✓ rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka
- a także środki własne Powiatu Grodziskiego na dofinansowanie wynagrodzeń pozostałych pracowników zatrudnionych w PCPR:
- ✓ pracowników realizujących zadania z ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

- ✓ pracowników Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności (w stosunku do pracowników realizujących zadania na rzecz mieszkańców powiatu pruszkowskiego i zachodniego warszawskiego uzyskano dofinansowanie również od tych powiatów).
10. We wrześniu 2024 roku pracownicy Działu Rehabilitacji PCPR brali udział w Targach Równych Szans dla Osób z Niepełnosprawnościami. Było to wydarzenie organizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Mazowieckim. Podczas wydarzenia osoby z niepełnosprawnością mogły zapoznać się z:
- propozycjami ofert pracy;
 - ofertami szkoleń i staży z fundacji oraz stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
 - poradami ekspertów z PCPR, PUP, OPS, CUS.
11. Przedstawiciele PCPR brali udział w audycjach radiowych (Radio Bogoria, Radio Niepokalanów) celem informowania mieszkańców o prowadzonych działaniach. Audycje dotyczyły m.in.: naboru kandydatów na rodziny zastępcze, programów dla osób niepełnosprawnych, programu „Silni rodzice...”

XV. POTRZEBY W ZAKRESIE PIECZY ZASTĘPCZEJ, POMOCY SPOŁECZNEJ

- 1) podejmowanie działań w celu utworzenia na terenie powiatu pogotowia rodzinnego oraz rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej,
- 2) utworzenie kolejnej placówki opiekuńczo-wychowawczej,
- 3) kontynuowanie działań informacyjno-promujących rodzicielstwo zastępcze,
- 4) pozyskanie kandydatów na rodziców zastępczych niezawodowych i zawodowych,
- 5) organizowanie szkoleń dla rodziców zastępczych podwyższających ich kompetencje wychowawcze,
- 6) podejmowanie działań w celu zwiększania wsparcia finansowego na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej (wynagrodzenia, świadczenia),
- 7) kontynuacja organizacji warsztatów umiejętności wychowawczych,
- 8) kontynuacja grupowych spotkań rodziców zastępczych o charakterze wspierającym,
- 9) zatrudnienie psychologa,
- 10) utworzenie na terenie powiatu ośrodka interwencji kryzysowej,
- 11) podejmowanie działań na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych,
- 12) cykliczne realizowanie programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie,

- 13) opracowanie i wdrożenie programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową,
- 14) podejmowanie działań w celu pozyskiwania środków zewnętrznych na zabezpieczanie potrzeb mieszkańców powiatu grodziskiego
- 15) kontynuowanie programów finansowanych ze środków PFRON .

